

Waterschap Veluwe

Steenbokstraat 10

Postbus 4142

7320 AC Apeldoorn

[T] (055) 527 29 11

[F] (055) 527 27 04

[E] waterschap@veluwe.nl

[I] www.veluwe.nl

Jaarverslag 2010

Datum 7 maart 2011

Opgemaakt door afdeling Financiële en Economische Zaken

Waterschap Veluwe

Inhoudsopgave

1. Nota van aanbieding	3
1.1. Inleiding.....	3
1.2. Samenvatting financieel resultaat	3
1.3. Kerncijfers en taken	4
1.4. Ontwikkelingen	4
1.5. Visie	5
1.6. Beleid	5
1.7. Bestuur.....	6
1.8. Organisatie	6
2. Programmaverantwoording.....	7
2.1. Algemeen	7
2.2. Programma 1: Veiligheid	8
2.3. Programma 2: Waterbeheer.....	10
2.4. Programma 3: Waterketen	16
2.5. Programma 4: Bestuur en Bedrijfsvoering	21
3. Financiële positie	29
3.1. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar.....	29
3.2. Incidentele baten en lasten.....	30
3.3. Onttrekkingen aan reserves en voorzieningen	30
3.4. Waterschapsbelastingen	30
3.5. Weerstandsvermogen.....	31
3.6. Financiering	32
3.7. Verbonden partijen.....	34
3.8. Bedrijfsvoering	34
3.9. Investeringen	36
3.10. EMU-saldo.....	36
4. Jaarrekening	37
4.1. Balans en toelichting	37
4.2. Exploitatierekening naar kostendragers.....	48
4.3. Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	51
5. Accountantsverklaring	53
6. Bijlagen	55

Waterschap Veluwe

1. Nota van aanbidding

1.1. Inleiding

Op grond van de Waterschapswet legt het college van dijkgraaf en heemraden verantwoording af aan het algemeen bestuur over het gevoerde financiële beheer en over de geleverde prestaties in relatie tot de eerdere (beleids-)voornemens. Deze verantwoording vindt plaats via dit jaarverslag, dat is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

In een Algemene Maatregel van Bestuur die voortvloeit uit de Waterschapswet zijn de verslaggevingsvoorschriften voor waterschappen vastgelegd: het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). Dit jaarverslag is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

1.2. Samenvatting financieel resultaat

1.2.1. Financieel resultaat

De opbrengsten en kosten in 2010 leiden tot een financieel voordeel van € 3,3 miljoen. In de begroting 2010 was rekening gehouden met een onttrekking aan het eigen vermogen ad € 2,9 miljoen. Ten opzichte van de begroting is in 2010 dus een voordelig resultaat gerealiseerd van € 6,2 miljoen. Per kostendrager wordt het financieel resultaat als volgt gespecificeerd:

(bedragen in €)	Watersysteem beheer	Zuiverings- beheer	Totaal
Financieel resultaat	2.784.000	509.000	3.293.000
Begrote mutatie eigen vermogen	-827.000	-2.122.000	-2.949.000
Resultaat ten opzichte van begroting	3.611.000	2.631.000	6.242.000

Het resultaat ten opzichte van de begroting wordt in hoofdlijnen veroorzaakt door:

- het compromis tussen Waterlandstichting en belastingdienst (per saldo een voordelig gevolg voor de exploitatie ad € 950.000). Voor een uitgebreide toelichting zie paragraaf 4.1.16;
- lagere afschrijvingskosten ad € 450.000 als gevolg van lagere investeringsuitgaven en latere ingebruikname van projecten;
- lagere kosten diensten door derden ad € 900.000 grotendeels veroorzaakt door lagere kosten slibverwerking;
- lagere bijdragen aan overheden ad € 650.000 met name door de lagere bijdrage aan Tricijn;
- verkoop onroerend goed en machines ad € 600.000;
- verrekening voorbelasting BTW ad € 450.000 (waarvan € 300.000 betrekking heeft op voorgaande jaren) met betrekking tot de slibvergisting externe afvalstoffen;
- hogere belastingopbrengsten ad € 800.000;
- hogere opbrengst geactiveerde uren projectleiders ad € 400.000 onder andere doordat in de begroting geen rekening is gehouden met de overhead in het uurtarief.

1.2.2. Voorstel bestemming resultaat

De resultaatbestemming is verwerkt in deze jaarrekening conform besluitvorming door het algemeen bestuur. Daarnaast wordt bij kostendrager zuiveringsbeheer voorgesteld om een deel van het voordeel in 2010 (€ 1.567.474) extra toe te voegen aan de algemene reserve, zodat de ratio van het weerstandsvermogen verbetert. De hoogte

Waterschap Veluwe

van de bestemmingsreserve tariefsegalisatie na resultaatbestemming is afgestemd op de begroting 2011.

1.3. *Kerncijfers en taken*

Waterschap Veluwe is een zelfstandige overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de waterkwaliteit, de zorg voor de waterkeringen en de waterhuishouding in zijn werkgebied. Het werkgebied wordt aan de oostkant begrensd door de IJssel en aan de westkant door de randmeren. Waterschap Veluwe biedt werk aan ongeveer 250 medewerkers. Het hoofdkantoor staat in Apeldoorn. De belastingen worden opgelegd door belastingkantoor Tricijn te Harderwijk, dat samen met de waterschappen Vallei en Eem en Zuiderzeeland is opgericht.

<i>Algemeen</i>	
Aantal inwoners	circa 415.000
Oppervlakte in hectares	circa 136.000 ha.
Aantal gemeenten	19
<i>Watersysteembeheer</i>	
Aantal hoofdgemalen	9
Aantal onderbemalingsinstallaties	45
Aantal kilometer A en B watergangen	2.970 kilometer
Aantal kilometer primaire dijken in beheer	82 kilometer
<i>Zuiveringsbeheer</i>	
Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's)	8
Aantal kilometer rioolleidingnet	233 kilometer
Aantal rioolgemalen	50

1.4. *Ontwikkelingen*

Nederland is het laagste punt van de Rijndelta. Door de grote rivieren stroomt veel water vanuit de rest van Europa. Het klimaat verandert en de zeespiegel stijgt. Door de klimaatverandering zal de kans op wateroverlast en watertekort toenemen. Dat geldt ook voor het gebied van Waterschap Veluwe. Het ophogen van dijken en het sneller wegpompen van water biedt niet langer de enige oplossing. Er is de komende jaren meer ruimte voor water nodig. Dit wordt in Nederland breed onderkend. Om de problematiek gezamenlijk op te pakken hebben rijk, provincies, gemeenten en waterschappen in september 2003 het Nationaal Bestuursakkoord Water ondertekend. In juni 2008 is het bestuursakkoord geactualiseerd. In dit document zijn afspraken gemaakt zodat het watersysteem in 2015 aan de veranderde omstandigheden is aangepast.

Gemeenten zijn er steeds meer van doordrongen dat waterbeheer een complexe zaak is die in de beleidsontwikkeling een belangrijke plaats moet innemen. Waterschap Veluwe stelt zich in deze bestuurlijke en maatschappelijke context proactief op. Met de provincie Gelderland, de Reconstructiecommissie Veluwe, de negentien gemeenten en de belangengroepen binnen ons werkgebied zijn regelmatig contacten over het beleid van het waterschap. Daarnaast wordt met provincie, gemeenten en met andere waterschappen actief gezocht naar mogelijkheden tot samenwerking. Wat dit aangaat is ook de invloed van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) merkbaar. Deze richtlijn, die gericht is op de verbetering van de (ecologische) kwaliteit van het watersysteem, leidt tot inniger samenwerking tussen de regionale waterpartners.

Waterschap Veluwe

Bij voorkeur ontwikkelt Waterschap Veluwe nieuw beleid interactief, vrijwel alle plannen worden in overleg met tenminste één externe klankbordgroep opgesteld.

In september 2009 is een waterovereenkomst met de provincie Gelderland gesloten. Hierin is opgenomen welke werken wij met subsidie van Rijk en provincie tot en met 2013 uitvoeren.

1.5. Visie

Waterschap Veluwe richt zich op de samenleving en levert daaraan een toegevoegde waarde. Het waterschap wil een transparante, open en op de samenleving gerichte organisatie zijn. Het motto is 'Samenwerken aan water'. In de visie 'Weloverwogen naar 2015' formuleert Waterschap Veluwe de missie voor de komende jaren als volgt: *'Waterschap Veluwe is er voor waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit. Daarbij houdt het rekening met economische, ecologische en agrarische belangen. Waterschap Veluwe voert deze taken uit voor en met de burgers, organisaties en bedrijven vanuit een brede taakopvatting en tegen de laagst maatschappelijk aanvaardbare kosten. Door onze opvatting, professionaliteit, betrouwbaarheid en deskundigheid geldt Waterschap Veluwe als de geaccepteerde en gerespecteerde lokale en regionale waterautoriteit. Waterschap Veluwe fungeert als onafhankelijk regionaal 'watergeweten' en levert deskundig advies bij planvorming door de algemene democratie.'*

In 'Weloverwogen naar 2015' staan de uitgangspunten voor het handelen van Waterschap Veluwe in de komende jaren. In december 2009 is het Waterbeheerplan Veluwe door het algemeen bestuur vastgesteld. Gelijktijdig hebben Rijk en provincies hun waterplannen vastgesteld.

De zorg voor de waterkwaliteit berust op twee pijlers. De eerste pijler is dat huishoudens en bedrijven geen schadelijk afvalwater lozen op het oppervlaktewater. Om dit te realiseren moeten bedrijven die gezuiverd afvalwater willen lozen, daarvoor een vergunning hebben van Waterschap Veluwe. Waterschap Veluwe controleert of die bedrijven zich aan de voorschriften uit de (Wvo-)vergunning houden. De tweede pijler is het zuiveren van afvalwater op acht zuiveringsinstallaties. Het water dat de installaties verlaat, is zo schoon dat het voldoet aan alle vergunningsvoorschriften en kan zonder grote nadelen worden geloosd op oppervlaktewater. Daarnaast verricht Waterschap Veluwe onderzoek en verbetert watergangen om de kwaliteit van de natte natuur permanent te verbeteren. Om het land tegen overstromingen te behoeden, beheert Waterschap Veluwe de dijken en (zomer-)kaden langs de IJssel en langs de noordwestelijke randmeren.

Voor de waterhuishouding beheert Waterschap Veluwe een stelsel van sloten, beken en sprengen, alsmede het Apeldoorns Kanaal. Met behulp van stuwen en gemalen voert het waterschap overtollig water af. In droge periodes kan Waterschap Veluwe voor een deel van het gebied water inlaten. In het waterbeheer wordt de trits 'vasthouden, bergen en dan pas afvoeren' zo goed mogelijk doorgevoerd om problemen niet af te wentelen.

1.6. Beleid

Het Europees beleid ligt vast in de KRW die een herstel beoogt van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater als een verbetering van de ecologische situatie. Waterschap Veluwe geeft onder andere invulling aan Europees-, rijks- en provinciaal beleid. Dat rijksbeleid ligt onder meer vast in het Nationaal Waterplan 2009 – 2015. Het provinciaal beleid volgt uit het provinciaal Waterplan 2009 – 2015.

Waterschap Veluwe

Alle waterschappen, dus ook Waterschap Veluwe, hebben in december 2009 hun Waterbeheerplan 2010-2015 vastgesteld. In het Waterbeheerplan zijn zowel de opgaven vanuit het NBW-actueel als KRW opgenomen en wordt geanticipeerd op de verwachte klimaatverandering.

De Visie 2015 geeft aan hoe Waterschap Veluwe zich wil presenteren en profileren. De Beleidsnota Externe Communicatie 2007 - 2011 is richtinggevend voor het communicatiebeleid naar betrokken bewoners, overheden en organisaties.

Alle waterschappen hebben gezamenlijk met de Unie van Waterschappen eind 2009 het actieplan Storm aan het Kabinet voorgelegd. Essentie van dit plan is dat de waterschappen jaarlijks voor € 100 miljoen bijdragen aan de begroting van het Rijk, onder voorwaarde dat de waterschappen dit kunnen 'terug verdienen' met doelmatig waterbeheer. Dit dient het Rijk middels wetgeving mogelijk te maken. De waterschappen zullen een deel van de kosten opbrengen door intensievere samenwerking, opschaling. Hier direct uit voortvloeiend is in 2010 het besluit genomen om in 2012 de ambtelijke organisaties van Veluwe en Vallei en Eem samen te laten gaan en in 2013 te laten volgen door een bestuurlijke fusie tussen de twee waterschappen.

1.7. Bestuur

Waterschap Veluwe heeft een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur; het college van dijkgraaf en heemraden. In het algemeen bestuur hebben 26 leden plaats:

- 19 zetels voor de categorie Ingezetenen;
- de overige 7 zetels zijn toebedeeld aan de geborgde lijsten, te weten 3 zetels voor de categorieën Overig ongebouwd en Bedrijven en 1 zetel aan de categorie Natuurterreinen.

De dijkgraaf is benoemd door de Kroon. Het bestuur kent twee adviescommissies, te weten Water en Financiële en Bestuurlijke Aangelegenheden (F.B.A.). Het dagelijks bestuur heeft mandaat inzake planvaststelling en kredietverlening. Het bestuur heeft hiermee grote slagkracht.

1.8. Organisatie

De organisatie staat ten dienste van het bestuur. In haar werkwijze ondersteunt zij de missie en visie van het waterschap. Waterschap Veluwe wil een slanke en krachtdadige organisatie zijn, die zakelijk en kostenbewust werkt. Medewerkers van het waterschap zijn deskundig, flexibel, omgevingsbewust en met een goed gevoel voor een correcte, begripvolle omgang met de burger.

In gerichte ontwikkelplannen besteedt het waterschap permanent aandacht aan de verbetering van de organisatie. Daarbij maakt het waterschap gebruik van:

- kwaliteitsmanagement volgens INK;
- administratieve organisatie;
- benchmark zuiveringsbeheer, regulering en waterbeheer;
- begrotingsvergelijking;
- permanente scholing.

Waterschap Veluwe

2. Programmaverantwoording

2.1. Algemeen

De programmaverantwoording bevat de verantwoording over de realisatie van het programmaplan uit de begroting. In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de netto-kosten en netto-investeringen per programma. De netto-investeringen zijn exclusief de overname van installaties van de Waterlandstichting en werken voor derden (Ruimte voor de Rivier en KRW maatregelen IJssel).

Programma (bedragen x € 1.000,--)	Werkelijk 2010	Begroting 2010	Werkelijk 2009
<i>Netto-kosten</i>			
Veiligheid	1.583	1.709	1.632
Waterbeheer	16.334	18.453	16.424
Waterketen	25.643	27.866	27.946
Bestuur en bedrijfsvoering	5.016	6.005	5.396
Totaal netto-kosten	48.576	54.033	51.398
<i>Netto-investeringen</i>			
Veiligheid	332	395	856
Waterbeheer	5.002	9.276	294
Waterketen	13.370	17.900	7.603
Bestuur en bedrijfsvoering	658	1.271	977
Totaal netto-investeringen	19.362	28.842	9.730

De mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd ten opzichte van de begroting wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Programma	Realisatie
1. Veiligheid	
2. Waterbeheer	
• GGOR	
• Verminderen wateroverlast en water voor droge tijden	
• Goede kwaliteit oppervlaktewater en waterbodem	
• Herstel en behoud bijzondere natuur	
• Stedelijk water: goede afstemming watersysteem en waterketen	
• Goede onderhoudssituatie watersystemen	
• Brede Kijk	
• Meten is weten	
• Beekherstel	
3. Waterketen	
• Waterketen integraal benaderen	
• Getransporteerd afvalwater	
• Gezuiverd afvalwater	
• Slibverwerking	
4. Bestuur en bedrijfsvoering	

Legenda

	Norm behaald > 10%		Norm behaald marge +/- 10%		Norm niet behaald >10%
---	--------------------	---	----------------------------	---	------------------------

Waterschap Veluwe

2.2. Programma 1: Veiligheid

2.2.1. Inhoud

De dijken langs de IJssel en het Veluwerandmeer beschermen tegen hoogwater en houden onze polders droog. Zonder deze dijken zou een derde van ons beheersgebied onder water lopen. Waterschap Veluwe zorgt dat de dijken op orde en voldoende sterk zijn. Het onderhoud en beheer zijn hierop afgestemd. Door handhaving en toezicht zorgt Waterschap Veluwe ervoor dat er in en om de dijken geen activiteiten plaatsvinden die de stabiliteit van de dijken in gevaar brengen. De komende jaren zal de uitvoering van de Planologische KernBeslissing (PKB) 'Ruimte voor de Rivier' een belangrijk onderwerp zijn.

2.2.2. Beoogde effecten

Langs de IJssel zal de rivier meer ruimte krijgen door uitvoering van de 'Ruimte voor de Rivier' maatregelen, zodat toch de gewenste veiligheid geboden kan worden bij een veranderd klimaat. Naast inrichtingsmaatregelen zal de gerealiseerde veiligheid behouden blijven door adequaat onderhoud en vergunningverlening.

2.2.3. Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Verschil
Dijkteruglegging Cortenoever en Voorsterklei	planvorming	planvorming	-
Bijdrage aan uiterwaardvergravingen Deventer	planvorming	planvorming	-
Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld	planvorming	planvorming	-

Ruimte voor de Rivier - dijkteruglegging Cortenoever, Tichelbeekse waard en Voorsterklei

Een uitgebreid gebiedsproces waarin bewoners, gebruikers, eigenaren en andere partijen zijn betrokken, heeft geleid tot twee ontwerpen per gebied. In juli 2010 zijn deze ontwerpen aan de betrokkenen gepresenteerd. Per gebied is een voorkeur uitgesproken, die vervolgens verder is uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Als onderdeel van de uitwerking zijn veel onderzoeken uitgevoerd naar onder andere de chemische en fysische kwaliteit van de grond, aanwezigheid van explosieven, effect op grondwater, archeologie, ecologie en cultuurhistorie. Door het ontbreken van medewerking in het gebied was het in enkele gevallen noodzakelijk een gedoogprocedure in te zetten.

Voor de maatregelen moet een MER-procedure doorlopen worden. De startnotitie MER is door de bevoegde gezagen (gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen en de provincie Gelderland) in procedure gebracht. Er zijn 13 zienswijzen ingebracht. In de door het adviesbureau en het waterschap opgestelde reactie op deze zienswijzen is gereageerd. De commissie MER heeft advies uitgebracht over de startnotitie. De adviezen van de commissie MER en de reactienota op de zienswijzen zijn overgenomen door de colleges van burgemeester en wethouders van de drie gemeenten en Gedeputeerde Staten van Gelderland. Dit betekent dat de insteek voor de op te stellen MER en de passende beoordeling positief is ontvangen door de bevoegde gezagen.

Waterschap Veluwe

Het definitief ontwerp (het Snip3 advies) kan naar verwachting eind juni 2011 aan de staatssecretaris worden aangeboden. Voorafgaand wordt de adviesnota in juni 2011 ter vaststelling aangeboden aan het algemeen bestuur.

Ruimte voor de Rivier – uiterwaardvergraving Deventer

De uitvoering van beide uiterwaardvergravingen bij Deventer is een taak van de waterschappen Groot Salland en Veluwe. Het ontwerp bestemmingsplan, de milieueffectrapportage en de hoofdvergunningen hebben van 9 december 2010 tot 19 januari 2011 ter inzage gelegen. Op 14 december was er een inloopavond. De zienswijzen worden momenteel door de verschillende overheden verwerkt. Beheerovereenkomsten en instemmingsverklaringen met de eindbeheerders worden opgesteld en alle gronden die nodig zijn voor de uiterwaardvergravingen kunnen worden ingezet. De vooruitlopende werkzaamheden vinden plaats in het voorjaar van 2011, zoals het verwijderen van niet gesprongen explosieven, het verplaatsen van kabels en een leiding en het veiligstellen van archeologische waarden. De selectie van de aannemer(s) voor uitvoering van het werk is begin 2011 gestart. De uitvoering is uiterlijk in 2015 gereed.

Ruimte voor de Rivier – hoogwatergeul Veessen-Wapenveld

De planstudiefase van de hoogwatergeul bij Veessen-Wapenveld wordt naar verwachting in de eerste helft van 2011 afgerond onder verantwoordelijkheid van de provincie Gelderland. De intentie is dat Waterschap Veluwe zorg draagt voor de realisatie. Hiertoe is een realisatieovereenkomst in voorbereiding tussen het waterschap en de programmadirectie Ruimte voor de Rivier. Om de realisatie voor te bereiden is een projectteam gevormd in het laatste kwartaal van 2010.

Toetsing en Veiligheid Nederland in Kaart (VNK)

In het najaar van 2010 zijn de resultaten vastgesteld van de wettelijke toetsing van de primaire waterkeringen (derde toetsronde). De resultaten zijn minder goed dan de tweede toetsronde, hetgeen deels wordt veroorzaakt door de veranderde normering. De tekortkomingen worden de komende jaren opgepakt. In het najaar zijn de resultaten beschikbaar gesteld van de landelijke pilot Veiligheid Nederland in Kaart (VNK) waaraan vijf waterschappen hebben meegedaan, waaronder Waterschap Veluwe.

Schapenbeweiding

De niet-permanente begrazing door een kudde schapen op de IJsseldijk is voor het derde achtereenvolgende jaar uitgevoerd. De effecten van begrazing worden geëvalueerd na een periode van vijf jaar. De begrazing wordt het hele jaar afgestemd op de vegetatieontwikkeling. Het maai/hooibeheer van de overige dijkvakken is afgestemd op de Gedragscode voor Flora- en Fauna en conform planning uitgevoerd. Bij de maaironde in de herfst stagneerde het verwijderen van maaisel door natte weersomstandigheden.

2.2.4. Investeringsuitgaven en netto-kosten

De werkelijke netto-investeringen (€ 332.000) liggen in lijn met de begrote netto-investeringen (€ 395.000). De investeringen in de projecten Ruimte voor de Rivier zijn hierin niet meegenomen. In 2010 bedragen de werkelijke bruto-investeringen voor deze projecten € 2,1 miljoen en is € 6,1 miljoen subsidie ontvangen. De begrote bruto-investeringen voor de projecten Ruimte voor de Rivier bedragen € 12,5 miljoen. Het verschil met de werkelijke investeringen wordt veroorzaakt doordat de begroting is gebaseerd op de oorspronkelijke planning en de investeringen zijn doorgeschoven in de tijd.

Waterschap Veluwe

De werkelijke netto-kosten voor dit programma (€ 1,6 miljoen) zijn nagenoeg gelijk aan de begrote netto-kosten (€ 1,7 miljoen). Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere bijdrage in de muskusrattenbestrijding en lagere personeelslasten omdat minder uren zijn toegeschreven.

2.3. Programma 2: Waterbeheer

2.3.1. Inhoud

De inrichting en het beheer van ons oppervlaktewatersysteem is dusdanig dat de aangewezen gebiedsfuncties optimaal gefaciliteerd worden. Dit betekent dat zo min mogelijk situaties met wateroverlast of watertekort optreden. Ook zorgt Waterschap Veluwe voor een goede waterkwaliteit passend bij de functie van de watergang. HEN-wateren (Hoogste Ecologische Niveau) en SED-wateren (Specifiek Ecologische Doelstelling) hebben een hogere ecologische en fysisch-chemische kwaliteit dan andere wateren.

2.3.2. Beoogde effecten

Het bij de gebiedsfunctie behorende gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) wordt vastgesteld, waarna via inrichtings- en beheersmaatregelen het GGOR gerealiseerd wordt. Waterschap Veluwe hanteert bij de inrichting van haar watergangen het concept van 'het robuuste watersysteem'. Dit is een inrichtingsmodel dat geschikt is voor meerdere doelen: wateroverlast en -tekort, waterkwaliteit en natuur en klimaatsverandering.

2.3.3. Investeringsuitgaven en netto-kosten

De netto-investeringen bedragen in 2010 € 5 miljoen; de begrote netto-investeringen bedragen € 9,3 miljoen. Het verschil ad € 4,3 miljoen wordt vooral veroorzaakt door:

- vertraging in projecten ad € 3,9 miljoen als gevolg van latere besluitvorming en achterblijvende financiële dekking (onder andere beekherstel bekenplan Apeldoorn, waterkwaliteitsspoor De Griff en realisatie stedelijk uitloopgebied Weteringse Broek);
- vertraging in (beekherstel)projecten ad € 1,4 miljoen als gevolg van langere voorbereidingstijd (onder andere stapstenen Noordelijke IJsselvallei, synergie Hierdense Beek, BOP Hartense Molenbeek);
- uitvoering van extra werkzaamheden ad € 1,4 miljoen (onder andere baggerproject Grote Wetering, beekherstel Eekterbeek, Puttnerbeken, Doornspijkerbeken).

Ondanks lagere investeringen dan begroot zijn in grote lijnen alle prestaties zoals geformuleerd in de beleidsbegroting gehaald. Dit kon efficiënt worden gerealiseerd door bepaalde prestaties (zoals beekherstel, baggeren en optimalisatie van de onderhoudssituatie) in één project/werk te combineren. Daarnaast is geprofiteerd van de marktwerking door meevallende aanbestedingen, waardoor de beoogde prestaties tegen lagere investeringen konden worden gerealiseerd. Tot slot is een deel van de vertraagde prestaties van 2009 doorgeschoven naar 2010.

De investeringen in het project KRW maatregelen IJssel, dat het waterschap uitvoert in opdracht van Rijkswaterstaat, is in bovenstaande niet meegenomen. In 2010 bedragen de werkelijke bruto-investeringen voor dit project € 106.000 en is € 600.000 subsidie ontvangen. In de begroting 2010 is dit project niet opgenomen.

De werkelijke netto-kosten voor het programma Waterbeheer bedragen € 16,3 miljoen, de begrote netto-kosten bedragen € 18,4 miljoen. Het voordelige verschil van € 2,1 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Waterschap Veluwe

- lagere toegerekende rente over de reserves en voorzieningen ad € 172.000 door een lager rentepercentage;
- lagere afschrijvingslasten ad € 282.000 door lagere investeringsuitgaven;
- lagere kosten maaionderhoud ad € 197.000 doordat in 2010 minder maaisel is afgevoerd;
- lagere personeelslasten ad € 172.000 doordat minder uren zijn toegeschreven;
- lagere kosten van ondersteunende diensten ad € 726.000;
- lagere bouwrente als gevolg van lagere investeringsuitgaven (€ 168.000).

2.3.4. Gewenst grond- en oppervlaktewater regime (GGOR)

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
GGOR hoofdfunctie verweven	11.000 ha	-	- 11.000 ha
GGOR hoofdfunctie natuur	2.675 ha	-	- 2.675 ha

Het GGOR proces voor de TOP-lijstgebieden en de herstelplannen ligt sinds juni 2009 stil door onduidelijkheid over de beschikbaarheid van financiële middelen van de provincie. Gelet op de actuele bezuinigingsactie van het Rijk en de provincie wordt verwacht dat deze onduidelijkheid nog zal voortbestaan tot ruim na de provinciale statenverkiezingen van maart 2011. Het GGOR proces overige gebieden zou gelijktijdig vastgesteld worden met de GGOR TOP-lijstgebieden. Hiervoor geldt dus ook dat Waterschap Veluwe pas na 2011 kan beschikken over een gebiedsdekkend GGOR. Tot die tijd zijn de actuele oppervlaktewater- en grondwaterstand maatgevend.

Het onderhoud aan de A-wateren is uitgevoerd en afgestemd op de aanwezige flora en fauna. Het peilbeheer toonde in 2010 meerdere gezichten. Het voorjaar en een deel van de zomer waren droog, waardoor voor een goede waterverdeling gezorgd moest worden met waterinlaat en onttrekkingsverboden. Eind augustus kwam een abrupte omslag en viel in korte tijd extreem veel neerslag. Op verschillende plekken in het beheergebied ging (net als landelijk) de afvoer de genormeerde ontwerpcapaciteit van het watersysteem fors te boven. Hierdoor waren lager gelegen percelen meerdere dagen overstroomd. Door onder andere gestructureerde afvoermaatregelen en inzet van noodpompen is de overlast zoveel mogelijk beperkt.

Eind 2009 is de Waterwet van kracht geworden. Het waterschap is vanaf die periode bevoegd gezag voor een belangrijk deel van de grondwateronttrekkingen. In het eerste kwartaal van 2010 heeft de overdracht van kennis en dossiers van de provincie naar het waterschap plaatsgevonden. De standaarden, systemen, procedures zijn aangepast aan de nieuwe werkwijze. Ook is gestart met het invoeren van de gegevens over grondwateronttrekkingen in een landelijke database, het 'landelijk grondwater register'. In totaal zijn 203 meldingen van grondwateronttrekkingen behandeld en 4 vergunningen verleend voor grondwateronttrekkingen.

2.3.5. Verminderen wateroverlast en water voor droge tijden

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
Aanpakken stroomgebied dat niet voldoet aan de norm	30 ha	30 ha	-

Waterschap Veluwe

In 2010 is de planvorming ten behoeve van het Deltaprogramma gestart. Waterschap Veluwe is direct betrokken bij het generieke programma Zoetwatervoorziening (water voor droge tijden) en bij de deelprogramma's IJsselmeergebied (Veiligheid en Zoetwater) en Rivieren (Veiligheid). Het deelprogramma Rivieren heeft als doel een lange termijn strategie te ontwikkelen als vervolg op de Ruimte voor de Riviermaatregelen. In 2010 zijn waterhuishoudkundige analyses uitgevoerd die in gebiedsprocessen zijn besproken en geconfronteerd zijn met de ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Waterschap Veluwe heeft geparticipeerd in de gebiedsprocessen Veluwerandmeren, IJssel-Vechtdelta en de Zoetwatervoorziening in deelgebied Rijn-Oost.

2.3.6. Goede kwaliteit oppervlaktewater en waterbodembodem

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Verschil
Saneren waterbodems (uitvoering)	4,5 km	3,0 km	- 1,5 km
	10.000 m ³	10.000 m ³	-
Baggeren - landelijk (uitvoering)	20 km	19,9 km	- 0,1 km
	20.000 m ³	40.300 m ³	+ 20.300 m ³
Baggeren - stedelijk (uitvoering)	1 km	1 km	-
	3.000 m ³	22.400 m ³	+ 19.400 m ³

Door prioriteit te geven aan het saneren van de relatief brede watergangen en vijvers rondom de Cannenburgh (als onderdeel van het project sanering Hartense Molenbeek) is de saneringsopgave qua kilometers niet gehaald. Voor wat betreft de kubieke meters is de opgave echter wel gehaald. Het restant aantal kilometers van de saneringsopgave van de Hartense Molenbeek schuift door naar 2011.

Het baggeren van de Grote Wetering (traject Oene-Toevoerkanaal) in combinatie met het baggeren van de Kleine en Nijbroekse Wetering heeft een positief effect gehad op de te behalen doelen van het baggeren in landelijk gebied. Deze projecten zijn in het laatste trimester 2010 tot uitvoering gekomen en zullen begin 2011 worden afgerond.

Door extra subsidie vanuit de provincie, het doorschuiven van financiële middelen vanuit vorig jaar en de inzet van extra capaciteit is meer gebaggerd in het stedelijk gebied. Dit geldt voor de projecten Puttenerbeek, baggeren Elburg-Oosterwolde en de vijvers in Apeldoorn. De te verwijderen hoeveelheid baggerspecie is navenant toegenomen.

Begin 2010 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de aanpak van het waterkwaliteitsspoor. Deze aanpak is uitgevoerd in de vorm van twee pilots, te weten Voorst en Elburg. In het najaar 2010 zijn deze pilots geëvalueerd op basis waarvan de aanpak licht is gewijzigd. De uitkomsten van de pilots en de definitieve aanpak van het waterkwaliteitsspoor zijn in het najaar van 2010 aan het algemeen bestuur voorgelegd. Het bestuur heeft krediet beschikbaar gesteld om het waterkwaliteitsspoor de komende twee jaren binnen onze overige gemeenten te doorlopen.

Het afgelopen jaar heeft Waterschap Veluwe haar vijf zwemwateren conform de Europese zwemwaterrichtlijn gemonitord. Ondanks de warme maand juli was het

Waterschap Veluwe

zwemwater altijd in orde. Sporadisch heeft een herbemonstering plaatsgevonden, hetgeen echter niet heeft geleid tot waarschuwingen of zwemverboden.

In 2010 is binnen het KRW-Innovatieprogramma het project 'Baggernut' (slibproblemen gebiedsgericht oplossen) geaccepteerd en in uitvoering genomen. Volgens de KRW moeten in 2015 alle wateren voldoen aan de normen voor chemische stoffen, waaronder de prioritairere stoffen. In samenwerking met Rijn Midden worden in 2011 prioritairere stoffen gemeten op een aantal plaatsen binnen ons beheersgebied. Deze gegevens worden in 2012 geanalyseerd en gerapporteerd.

De gemeenten en provincie hebben in het kader van de Wet Milieubeheer eind 2009 de rol van bevoegd gezag ten aanzien van indirecte lozingen van de waterschappen overgenomen. Het waterschap heeft nu een adviserende rol. In het eerste kwartaal heeft de nadruk gelegen op de overdracht van kennis en dossiers. Er zijn 4 Wvo-vergunningen verleend (afronding van aanvragen uit 2009) en 10 WAbO-adviezen voor indirecte lozingen gegeven aan het bevoegd gezag. Daarnaast is veel aandacht besteed aan het interventieteam grondstromen. In samenwerking met provincie, inspecties V&W, VROM en de overige Gelderse waterschappen wordt ketentoezicht uitgevoerd met betrekking tot grondstromen die ondermeer toegepast worden ten behoeve van de verondieping van de zandwinplassen.

In 2010 zijn 142 agrarische bedrijven gecontroleerd op naleving van de regels uit het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Hierbij is de nadruk gelegd op de rundveehouderij, waarbij afspoeling van voedersappen vanaf verharde terreinen een gevoelig punt is. Bij 28 bedrijven was een hercontrole noodzakelijk. Het naleefgedrag bedroeg 80%, waaruit blijkt dat hier nog een duidelijk verbeterpunt ligt.

2.3.7. Herstel en behoud bijzondere natuur

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
KRW-waterlichaam oevers	2 km	1,7 km	- 0,3 km
KRW-waterlichaam stapstenen	2 ha	5 ha	+ 3 ha
HEN-wateren (zit ook in beekherstel)	8 km	8,3 km	+ 0,3 km
SED-wateren (zit ook in beekherstel)	10 km	11,2 km	+ 1,2 km
Aantal vispassages	2	6	+ 4

Door het verkrijgen van extra subsidie vanuit de provincie en het doorschuiven van financiële middelen vanuit 2009 zijn meer stapstenen en vispassages gerealiseerd. Om alle projecten te kunnen uitvoeren is tijdelijk extra capaciteit ingehuurd (projectleiders en een grondverwerper). Door uitvoering van de projecten Eekterbeek, de Puttenerbeek, het Stroombreed en KRW Polder Oosterwolde zijn de gestelde doelen gerealiseerd.

In maart 2010 is een overeenkomst gesloten met Rijkswaterstaat voor de realisatie van de KRW maatregelen langs de IJssel. Het waterschap gaat voor Rijkswaterstaat 30 kilometer IJssel-oever en zes beekmondingen herinrichten, nevengeulen in de uiterwaarden weer aansluiten op de IJssel en samen met Rijkswaterstaat gemalen vispasseerbaar maken. Al deze maatregelen bevorderen de soortenrijkdom van vissen, planten en andere waterdieren in de IJssel. Het hele maatregelenpakket moet eind

Waterschap Veluwe

2015 klaar zijn. De kosten voor Rijkswaterstaat zijn begroot op ruim € 30 miljoen. Door het algemeen bestuur is het plan van aanpak goedgekeurd in november 2010. Voor het projectplan van het deelproject Gelderse Toren is eind 2010 ook bestuurlijke goedkeuring verkregen.

2.3.8. Stedelijk water: goede afstemming watersysteem en waterketen

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Verschil
Aantal waterplannen	3	3	-

In 2010 zijn de waterplannen Epe, Heerde en Nunspeet opgesteld. Daarnaast is invulling gegeven aan het samen met gemeenten uitvoeren van maatregelen uit bestaande waterplannen. Hierbij heeft in 2010 wel een duidelijke fasering plaatsgevonden in verband met bezuinigingen en terughoudendheid bij gemeenten.

In de Waterwet en de daaruit voortkomende algemene regels wordt de rol tussen de gemeente en het waterschap ten aanzien van het stedelijk water op een andere wijze ingevuld. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van vergunningverlening naar adviesrecht en bestuurlijke afspraken. De implementatie van de Waterwet is in 2010 afgerond conform het inmiddels bestuurlijk goedgekeurde plan van aanpak.

2.3.9. Goede onderhoudsituatie watersystemen

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Verschil
Aantal kunstwerken/stuwen	10	8	- 2

Als gevolg van de vorstperiode in het laatste kwartaal van 2010 zijn twee kunstwerken/stuwen niet afgerond. Deze zullen begin 2011 alsnog worden voltooid. Eén van de kunstwerken/stuwen heeft een bijzonder innovatief karakter op het gebied van duurzaamheid: door het niveauverschil van 2,5 meter bij de Hezenbergerstuw is een waterkrachtcentrale gerealiseerd voor de opwekking van groene stroom. Ook de provincie Gelderland heeft dit innovatieve en duurzame idee gestimuleerd door het project volledig te subsidiëren in het kader van het Actieplan 'Recessie 2009-2010'.

In 2009 is de afdeling Onderhoud VCA gecertificeerd op het hoogste niveau. In 2010 is opnieuw een geslaagde audit afgesloten. De onderhoudswerkzaamheden van het waterschap voldoen aan de nieuwste eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. Om de onderhoudswerkzaamheden beter te kunnen plannen, calculeren en evalueren is het onderhoudsbeheersysteem Gisratio aangeschaft. In 2010 zijn de onderhoudskaarten middels Gisratio vervaardigd en zijn de werkzaamheden op kaarten inzichtelijk gemaakt via internet. Waterschap Veluwe heeft het initiatief genomen voor de landelijke ontwikkeling van een geautomatiseerd onderhoudsbeheersysteem voor planning, registratie en rapportages (benchmark) op het gebied van onderhoud van het watersysteem. Doel is te komen tot een gezamenlijk programma van (functionele) eisen, dat eind 2011 aan het Waterschapshuis wordt aangeboden voor verdere ontwikkeling.

In 2010 zijn de beekwallen bij de spreng van de Heidebeek in Heerde voor het tweede achtereenvolgende jaar door schapen begraaasd als alternatieve onderhoudswijze voor de ontwikkeling van heidevegetatie. Tevens zijn de ecologische verbindingszones

Waterschap Veluwe

Emsterbroek, Stroombreed en Tongerenseweg (Epe) begraasd door schapen. Met de begrazing wordt beoogd om een waardevolle, gevarieerde vegetatie te bewerkstelligen en bosontwikkeling te beperken, zodat optimaal voorzien wordt in de gestelde doelen.

Mede naar aanleiding van de Ruimte voor de Rivier-projecten is in 2010 gestart met het opstellen van een standaard voor vraagstukken op het gebied van inrichting van het watersysteem, de waterkeringen en de bijbehorende kunstwerken. Deze standaard (gereed voorjaar 2011) wordt in alle toekomstige projecten als leidraad gebruikt. Belangrijke doelstellingen zijn een goed te onderhouden situatie, een uniforme aanpak en uitvoering van werkzaamheden.

In 2010 zijn 165 Watervergunningen verleend voor de Keur. Ongeveer 90% van deze procedures is afgehandeld binnen de wettelijke termijn van 8 weken. In de overige gevallen is de termijnoverschrijding kortgesloten met de aanvrager en was de tijdsoverschrijding van korte duur.

2.3.10. Brede kijk

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
EVZ-model Winde + Kamsalamander Oever		1,3 km	+ 1,3 km
EVZ-model Winde + Kamsalamander Stapsteen		5 ha	+ 5 ha
Cultuurhistorie, inventarisatie			
Herstel sluisen		1	+ 1

Voor 2010 zijn geen specifieke doelen gesteld als gevolg van de op dat moment stagnerende subsidietoezeggingen. Inmiddels zijn door provincie Gelderland financiële middelen beschikbaar gesteld, die onderdeel uitmaken van de reeds afgesloten waterovereenkomst. Met deze middelen is 1,3 kilometer oeverherstel uitgevoerd, is 5 hectare stapstenen ingericht (onder andere Eekterbeek en Stroombreed fase 1) en is de renovatie van de Koudhoornse sluis afgerond.

De inventarisatie en waardering van de watergerelateerde cultuurhistorische elementen in het werkgebied van Waterschap Veluwe is in het voorjaar van 2010 afgerond en bestuurlijk vastgesteld. Als eerste vervolgproject is het kennisdocument voor de Appense Dijk in november 2010 vastgesteld door het dagelijks bestuur. Dit document dient als inspiratiebron voor de wateropgaven in de omgeving van de Appense Dijk.

De raamplannen voor de aanleg van ecologische verbindingzones langs de Grift en de Voorsterbeek zijn door het bestuur in 2010 vastgesteld. De voorbereiding van deze projecten is inmiddels in volle gang, waarbij voor de Grift geldt dat de uitvoering van enkele deelprojecten inmiddels gestart is.

2.3.11. Meten is weten

Doelstellingen

In 2010 zijn oude en nieuwe gegevens gecontroleerd en geverifieerd. De voorbeeldrapportage voor meetjaar 2009 is klaar en de opzet van deze rapportage wordt in de komende jaren ook gebruikt. Het inventariseren van de kwantiteitslocaties is gereed. IRIS Metingen is in gebruik voor de chemische gegevens. De ecologische

Waterschap Veluwe

gegevens zijn nog niet gevuld in verband met een studie naar een vervanger voor de ecologische database 'Ecobase'.

De werkzaamheden om de legger op orde te krijgen verlopen conform plan. Eind 2013 moet de legger geactualiseerd zijn op basis van het theoretische profiel en de bepalingen uit de Waterwet.

2.3.12. Beekherstel

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
Beekherstel (voorbereiding)	15 km	26,9 km	+ 11,9 km
Beekherstel (uitvoering)	25 km	29,2 km	+ 4,2 km

In 2010 is extra subsidie ontvangen van de provincie en zijn financiële middelen vanuit 2009 doorgeschoven. Om alle werkzaamheden te kunnen realiseren is de capaciteit tijdelijk uitgebreid met drie projectleiders en één grondverwerper. Dit heeft geresulteerd in een extra voorbereiding van 12 kilometer beekherstel en ruim 4 kilometer extra uitvoering, ondermeer door de uitvoering van de projecten Rodebeek, Eekterbeek, de Puttenerbeek, beekherstel en sanering Hartense Molenbeek en Doornspijkerbeken.

2.4. Programma 3: Waterketen

2.4.1. Inhoud

Waterschap Veluwe vindt samenwerking binnen de afvalwaterketen met de gemeenten binnen haar beheergebied een belangrijk speerpunt. Dit krijgt voornamelijk vorm door het gezamenlijk uitvoeren van optimalisatiestudies aan de afvalwaterketen (OAS).

Het waterschap is verantwoordelijk voor het transport van het afvalwater vanaf het overnamepunt naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi). Daarvoor moet het waterschap zorg dragen voor een goed beheerde infrastructuur. Een belangrijke voorwaarde is dat het transport geen hinder voor de omgeving mag opleveren (vooral geur). Het transport van stedelijk afvalwater geschiedt door middel van rioolgemalen en transportleidingen. Tussen gemeenten en waterschap zijn afspraken gemaakt over de hoeveelheid afvalwater (m³/uur) die het waterschap moet afnemen op het overnamepunt. Deze afnameverplichting draagt bij tot een goed functioneren van de hele afvalwaterketen.

Het afvalwater wordt vervolgens zodanig in de rwzi's gezuiverd, dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen die zijn vastgelegd in de Wvo-vergunning en het Lozingenbesluit Stedelijk Afvalwater. Bij extreme weersomstandigheden kan het voorkomen dat de Wvo-vergunning wordt overschreden. Het is het beleid van het waterschap om de rwzi's niet voor extreme weersomstandigheden te dimensioneren, gezien de grote investeringen waarmee dit gepaard gaat.

Bij het zuiveringsproces ontstaat het restproduct slib. Het slib wordt ontwaterd in de slibontwateringsinstallatie en daarna getransporteerd naar de eindverwerker. Het ontwaterde slib wordt op een verantwoorde wijze verwerkt en afgezet.

2.4.2. Beoogde effecten

- klimaatneutrale bedrijfsvoering door toepassing van onder andere eigen energieopwekking op rwzi's;

Waterschap Veluwe

- een transportsysteem voor afvalwater naar de zuiveringseenheden, dat voldoet aan de overeengekomen afnameverplichting met gemeenten;
- het afleveren van effluent dat voldoet aan de geldende vergunningsvoorwaarden;
- het transporteren en zuiveren van afvalwater van minstens de vereiste effluentkwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten;
- voor de slibverwerking dient de slibbehandeling en slibafvoer volgens geldende richtlijnen zo efficiënt mogelijk plaats te vinden.

2.4.3. Investeringsuitgaven en nettokosten

De begrote netto-investeringen bedragen 17,9 miljoen; de werkelijke netto-investeringen bedragen 13,4 miljoen. De belangrijkste oorzaken voor het verschil ad € 4,5 miljoen zijn:

- activering van de BTW over de toekomstige huurverplichtingen (+ € 1,7 miljoen) in verband met compromis tussen Waterlandstichting en belastingdienst;
- teruggave BTW slibvergisting externe afvalstoffen (- € 950.000);
- verschuiving van project P-verwijdering op rzwi Apeldoorn naar 2011 (- € 4 miljoen);
- uitstel project vervanging automatisering waterlijn op rzwi Harderwijk (- € 1 miljoen) in verband met inventarisatie van de benodigde investeringen om de continuïteit in de toekomst te waarborgen.

Naast bovenstaande investeringen heeft de Waterlandstichting de economische opstalrechten van de installaties teruggeleverd aan het waterschap. De hieruit voortvloeiende investering ad € 56,3 miljoen is geactiveerd bij dit programma.

De werkelijke netto-kosten bedragen € 25,6 miljoen; de begrote netto-kosten bedragen € 27,9 miljoen. Het verschil van € 2,3 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de afwikkeling van het compromis tussen de Waterlandstichting en de belastingdienst in juni 2010:
 - hogere rentelasten ad € 1,1 miljoen als gevolg van de overgenomen leningen per 1 juli 2010;
 - de teruglevering van de economische opstalrechten door de Waterlandstichting. De bij de Waterlandstichting opgebouwde onderhoudsvoorzieningen (€ 638.000) zijn eveneens overgedragen aan het waterschap;
 - lagere huurkosten ad € 1,5 miljoen, omdat over de tweede helft van 2010 geen huur is betaald;
- hogere afschrijvingslasten ad € 416.000 door extra afschrijving in verband met de overname van installaties van de Waterlandstichting en doordat de afschrijving van het project slibvergisting externe afvalstoffen niet is begroot;
- de afspraken met de belastingdienst inzake aftrek van voorbelasting BTW met betrekking tot de slibvergisting externe afvalstoffen (SEA) op rzwi Apeldoorn. Het deel dat betrekking heeft op voorgaande jaren bedraagt € 307.000;
- lagere slibverwerkingskosten ad € 520.000 door afvoer van minder tonnen slib naar de slibverwerker, omdat de slibontwateringsinstallatie een hoger percentage droge stof heeft bereikt;
- lagere kosten ondersteunende diensten ad € 486.000.

2.4.4. Waterketen integraal benaderen

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
Realisatie OAS	2	1	- 1

Waterschap Veluwe

In 2010 is de optimalisatiestudie Elburg, Nunspeet afgerond. De optimalisatiestudie Epe is niet uitgevoerd vanwege vertraging bij het opstellen van het basisrioleringsplan door de gemeente. Zodra dit plan is afgerond (naar verwachting medio 2011) zal de OAS voor Epe alsnog worden uitgevoerd.

2.4.5. Getransporteerd afvalwater

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
Realiseren van schriftelijk vastgelegde afspraken met gemeenten over afnameverplichtingen	90%	-	-
Voldoen aan afnameverplichting van afvalwater	98%	98%	-
Op afstand bestuurbaar maken van rioolgemalen	90%	90%	-

Het realiseren van schriftelijke afspraken met gemeenten is in 2010 anders vormgegeven. In samenwerking met een extern adviesbureau is voor acht gemeenten op de Noord-Veluwe de mogelijkheid tot nadere samenwerking onderzocht. Op basis van het definitieve rapport zijn afspraken gemaakt die uitgevoerd worden in 2011.

De debietmeters van de rioolgemalen zijn dit jaar geïjkt voor een betrouwbare debietmeting. Tevens zijn de jaarlijkse capaciteitstesten van de rioolgemalen uitgevoerd.

Het voldoen aan de afnameverplichtingen van het afvalwater betreft de verhouding van de capaciteit van de rioolgemalen ten opzichte van de afnameverplichting van deze rioolgemalen. De rioolgemalen die worden gerenoveerd of waarvan de afnameverplichting onbekend is, worden niet meegenomen in de berekening. In 2010 is de renovatie van rioolgemaal Emst en Welsum afgerond en is rioolgemaal Wenum Wiesel volledig gerenoveerd. De renovaties van de rioolgemalen Loenen en Beekbergen zijn eind 2010 gestart en zullen naar verwachting in het voorjaar van 2011 worden opgeleverd. Daarmee voldoen deze gemalen de komende jaren aan de met de gemeente overeengekomen afnameverplichting en aan de huidige eisen ten aanzien van arbo, techniek en duurzaamheid.

Webscada is bij 45 rioolgemalen toegepast. De overige gemalen zullen in 2011 worden uitgerust met Webscada, waardoor deze rioolgemalen ook op afstand bestuurbaar zijn.

2.4.6. Gezuiverd afvalwater

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Vershil
Beperken aantal overschrijdingen van de lozingseisen in het kader van de Wvo-vergunning	≤ 70x	65x	- 5
Nalevingsgedrag lozingseisen beheersgebied voldoet aan doelstelling (% monsters dat voldoet aan de lozingseisen t.o.v. totaal aantal monsters)	90%	94%	4%
Effluentkwaliteit voldoet aan de wettelijke eis voor gebiedsverwijderingsrendement stikstof	82%	80%	- 2%
Effluentkwaliteit voldoet aan de wettelijke eis voor het gebiedsverwijderingsrendement fosfor	82%	78%	-4%

Waterschap Veluwe

	Planning	Realisatie	Vershil
Voldoen aan CZV-verwijdering effluent	90%	92%	2%
Vergisten van slib uit zuiveringsproces voor opwekken eigen energie	100%	90%	- 10%
Opwekken eigen energie	12.000.000 kWh	17.397.000 kWh	5.397.000 kWh
Uitvoeren geplande preventieve onderhoudsacties	90%	58%	-32%
Waterzuivering, uitvoeren geplande correctieve onderhoudsacties	90%	90%	-
Continueren van KAM-certificaten	100%	100%	-

Het aantal overschrijdingen van de lozingseisen voldoet aan de jaarverwachting. De meeste overschrijdingen zijn veroorzaakt door de uitspoeling van teveel zweefstof in het effluent van rwzi's Apeldoorn en Brummen.

De wettelijke gebiedseis van 75% voor verwijdering van stikstof en fosfor is gehaald. Slibuitspoelingen tijdens regen, een procesverstoring en lage temperaturen begin 2010 hebben het gebiedsrendement voor fosfor en stikstof negatief beïnvloed. De centrale verwerking van al het slib op rwzi Apeldoorn heeft geleid tot een hogere belasting met fosfor op deze rwzi. De installatie benodigd voor de verwijdering van fosfor uit de slibstroom op rwzi Apeldoorn moet nog worden gerealiseerd. De eigen doelstelling voor fosfor verwijdering is niet gehaald, mede doordat gekozen is om niet over te gaan op chemische defosfortering wegens de hoge kosten.

Het vergisten van slib uit zuiveringsproces voor opwekken eigen energie is 10% lager dan verwacht. In verband met indikkingsproblemen en het inlopen van achterstanden hebben de rwzi's niet al het slib (volume) kunnen verwerken, waardoor een deel van het slib onvergist is verwerkt.

Het waterschap maakt een transitie van pure verwerker van afvalwater tot een producent van schoon water, energie en nutriënten. Voor wat betreft de energie heeft het waterschap zich gecommitteerd aan meerjarenafspraken over energie-efficiency. Concrete maatregelen die hieruit voortvloeien zijn het vergisten van externe afvalstromen, het benutten van de volledige capaciteit van conventionele vergistinginstallaties door covergisting en het daarmee opwekken van elektrische en thermische energie. Daarbij wordt op rwzi Apeldoorn meer elektra opgewekt dan de zuivering zelf verbruikt en wordt elektra overschot teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. In 2010 werd met behulp van externe afvalstoffen meer elektriciteit en warmte opgewekt dan de doelstelling, met name op rwzi's Apeldoorn en Elburg. In 2010 werd in het beheersgebied ruim 17.397.000 kWh opgewekt. De installatie voor externe afvalstoffen op rwzi Apeldoorn bleek meer aan te kunnen dan de ontwerpcapaciteit. Daarnaast zijn energierijke stromen aangetrokken die meer biogasproductie en elektraopwekking opleverden gedurende het jaar.

In verband met bezettingsproblemen zijn beheerstaken uitgevoerd door onderhoudsmedewerkers. Daardoor kwamen met name de preventieve onderhoudstaken onder grote druk te staan, waardoor de doelstelling niet volledig is gerealiseerd. De huidige preventieve onderhoudsroutes worden geoptimaliseerd zodat minder reisdwingingen nodig zijn. Al langere tijd wordt met een storing top 5 gewerkt en in 2011 wordt dit

Waterschap Veluwe

uitgebreid met de top 5 op basis van tijd (welke installatiedelen kosten veel tijd). Door deze top 5 te combineren wordt een beter beeld gekregen van de probleemininstallaties. Door deze maatregelen zullen de doelstellingen in 2011 worden gerealiseerd.

In 2010 zijn diverse projecten uitgevoerd of gestart:

- Renovatie rwzi Apeldoorn fase 4. In 2010 is een aantal resterende werkzaamheden uitgevoerd: de loopranden van de voorbezinktanks zijn vervangen, is een vloeistofdichte vloer ten behoeve van het lossen van vloeibare afvalstromen gerealiseerd en is het voormalige VAR terrein opgeschoond. Daarnaast is een aantal optimalisaties doorgevoerd, waardoor de bedrijfsvoering van de verschillende installatieonderdelen beter op elkaar is afgestemd.
- Aanvullend op de deelstroombehandeling voor stikstof dient op rwzi Apeldoorn fosfor of fosfaat (P) te worden verwijderd. Het fosfaat wordt teruggewonnen uit de deelstroom die vrijkomt bij de ontwatering van het slib. Dit teruggewonnen fosfaat biedt in de toekomst mogelijkheden voor toepassingen als kunstmest, hetgeen past in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid. De ontwikkelingen op het gebied van fosfor terugwinning volgen elkaar in hoog tempo op. Om desinvesteringen te voorkomen is in 2010 een uitgebreide studie gedaan naar de beschikbare technieken en de mogelijkheden van de bijbehorende eindproducten (struviet en/of kunstmestkorrels). Tevens is gekeken wat de impact is van de verschillende technieken op de bedrijfsvoering van de rwzi en op de energiedoelstellingen. Begin 2011 zullen de resultaten van de studie in de vorm van een businesscase bekend zijn.
- De technische installaties van Waterschap Veluwe (rwzi's, rioolgemalen, gemalen en stuwen) zijn via beeldscherm besturingssystemen op afstand te bedienen. De stand van de techniek biedt inmiddels mogelijkheden om door het gebruik van 'intelligente' beeldschermen de processen efficiënter te besturen. Op rwzi Apeldoorn zijn procestechnologen, operators en logistiek medewerkers centraal bij elkaar geplaatst in een regiekamer, waardoor een optimale bedrijfsvoering mogelijk is. In 2010 is het bedrijfsgebouw geschikt gemaakt voor de nieuwe inrichting. In het gebouw worden naast de centrale regiekamer, een arbotrainingsruimte, een opleidingsruimte, een serverruimte en een archiefruimte ingericht. In 2010 is ondermeer het dak gerenoveerd en zijn de arbotrainingsruimte en de archiefruimte gerealiseerd.
- Er wordt doorlopend gezocht naar mogelijkheden om de technische installatie van rwzi Apeldoorn energie-efficiënt te laten functioneren:
 - in 2010 is opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een slibstrategie studie. De uitkomsten hiervan worden begin 2011 verwacht;
 - in 2010 is een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van thermische drukhydrolyse om te komen tot een hogere biogasproductie en daarmee een hogere energieproductie. Deze technologie heeft bovendien een positief effect op de ontwateringsresultaten en daarmee op de kosten voor slibeindverwerking. Tevens is gekeken wat de impact is van deze technologie op de bedrijfsvoering van de rwzi en de plannen voor P-terugwinning. Begin 2011 zullen de resultaten van de studie in de vorm van een businesscase bekend zijn;
 - de geplande isolatie van tanks is gerealiseerd in combinatie met de realisatie van de Demon installatie waarbij de buffertank is geïsoleerd.
- Om de mogelijkheden van de slibgisting op de rwzi Elburg optimaal te benutten dienen aanpassingen te worden gedaan aan de sliblijn. Tevens dient de sliblijn volledig geautomatiseerd te worden voor een efficiënte bedrijfsvoering vanuit de centrale regiekamer op de rwzi Apeldoorn. In 2010 is opdracht verstrekt voor een slibstrategie studie. De uitkomsten hiervan worden begin 2011 verwacht.

Waterschap Veluwe

- Eind 2008 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de bouw van een nieuwe rwzi in Epe op basis van de innovatieve techniek Nereda. In 2010 is gestart met de realisatie en in november is het bereiken van het hoogste punt gevierd met een symposium. In april 2011 zal conform planning de Nereda reactor worden opgestart. De verwachting is dat de officiële opening in het voorjaar van 2012 zal plaatsvinden.
- Begin 2009 zijn problemen geconstateerd met de loopranden en ondersabelingen van de voor- en nabezinktanks op rwzi Harderwijk. Door de beschadigingen van de loopranden van de voorbezinktanks worden ook problemen veroorzaakt met de meedraaiende afdekkingen. De tanks zijn gebouwd in 1978 en derhalve ruim 30 jaar oud. Om verdere schade te voorkomen is in 2010 de civiele constructie van de voor- en nabezinktanks gerenoveerd.
- Ten behoeve van de luchtafzuiging van de voorbezinktanks op rwzi Harderwijk is extra capaciteit opgesteld. In 2010 is onderzoek gedaan naar de oorzaak van de problemen. In 2011 zal worden gestart met de uitvoering van de werkzaamheden.
- De vuilbelasting van rwzi Harderwijk blijkt sneller toe te nemen dan verwacht, waardoor extra beluchtingcapaciteit nodig is. In 2010 is onderzoek gedaan naar de meest efficiënte en duurzame wijze om de problemen op te lossen. Daarbij is gekeken naar het uitbreiden van de beluchtingcapaciteit, het vervangen van de huidige puntbeluchters voor energie-efficiënte plaatbeluchting en het verder automatiseren van de beluchtingregelingen. De laatste aanpassing zal naast energie-efficiëntie ook een stabielere effluentkwaliteit verzorgen. Het project heeft vertraging opgelopen door dit onderzoek en de complexiteit. De realisatie zal starten in 2011.

2.4.7. Slibverwerking

Doelstellingen

	Planning	Realisatie	Verschil
Afzet van slib en reststoffen uitvoeren conform het Landelijk Afvalbeheerplan	100%	100%	-
Voldoen aan drogestofgehalte van het slib na slibontwateringsproces	23%	23,8%	0,8%

De slibontwateringsinstallatie is in 2010 geoptimaliseerd waardoor het gemiddelde drogestofgehalte boven de geplande waarde is uitgekomen. In verband met de optimalisatie is meer poly-electrolyet verbruikt, hetgeen waarschijnlijk structureel is voor het behalen van het gewenste drogestofgehalte. Een hoger drogestofgehalte resulteert in lagere verwerkingskosten bij gelijk blijvende slibvolumes.

2.5. Programma 4: Bestuur en Bedrijfsvoering

2.5.1. Investeringsuitgaven en netto-kosten

De netto-investeringen bedragen € 658.000 en de begrote netto-investeringen € 1,3 miljoen. Het verschil wordt met name veroorzaakt doordat de uitvoering van veel ICT projecten is doorgeschoven naar 2011 in verband met de fusie.

De netto-kosten bedragen € 5 miljoen ten opzichte van begrote netto-kosten ad € 6 miljoen. Het voordelige resultaat van € 1 miljoen wordt vooral veroorzaakt door de verkoop van de dienstwoning in Brummen (€ 515.000) en het aandeel van het waterschap in het positieve resultaat van Tricijn (€ 326.000).

Waterschap Veluwe

2.5.2. Waterbeheersplan

Inhoud

In het Waterbeheersplan Veluwe 2010-2015 geeft het algemeen bestuur aan wat haar doelstellingen en ambities zijn voor het watersysteem en het zuiveren van afvalwater. Tevens is opgenomen hoe het waterschap in de planperiode de doelen wil realiseren en tegen welke kosten. Het waterbeheersplan heeft een looptijd van zes jaar.

Beoogde effecten

Het waterbeheersplan heeft tijdens de looptijd de functie van 'agenda' voor de door het waterschap te verrichten activiteiten. Jaarlijks verschijnt een voortgangsrapportage, waarin wordt aangegeven of we op schema liggen dan wel moeten bijsturen.

Doelstellingen

De doelstellingen en ambities uit het waterbeheersplan zijn vertaald in maatregelen, die zijn opgenomen bij de programma's veiligheid, waterbeheer en waterketen. Zoals uit de toelichting bij de programma's blijkt ligt de uitvoering van het waterbeheersplan op schema met uitzondering van GGOR en aanpak TOP-lijstgebieden.

2.5.3. Plannen van derden

Doelstellingen

Het leveren van inbreng bij het opstellen van strategische plannen van derden die invloed hebben op het waterhuishoudkundige beleid ten aanzien van zowel de waterkwantiteits- als de waterkwaliteitstaak van het waterschap.

Beoogde effecten

In plannen van derden wordt het vastgestelde beleid van het waterschap integraal meegenomen.

Doelstellingen

Het uitvoeren van de watertoets op alle ruimtelijke initiatieven van derden (going concern) is uitgevoerd in 2010 zonder noemenswaardige bijzonderheden. Daarnaast is begonnen met het verder professionaliseren van de watertoets door het oppakken van digitale instrumenten als AquaRO en de digitale watertoets.

Voor wat betreft overige plannen van derden is in 2010 veel tijd besteed aan projecten van Ruimte voor de Rivier. Naast de drie projecten genoemd bij programma Veiligheid zijn dat de projecten Zomerbedverlaging IJssel en Bypass Kampen.

2.5.4. Belastingheffing en invordering

Inhoud

Alle activiteiten die verband houden met:

- het bestandsbeheer en aanslagregeling van de waterschapsbelastingen en de afwikkeling van de daaruit voortvloeiende correspondentie;
- het invorderen van opgelegde aanslagen en het uitvoeren van de kwijtscheldingsregeling.

Zowel de belastingheffing als de invordering wordt voor Waterschap Veluwe uitgevoerd door Tricijn Belastingen. Het waterschap is in het bestuur van Tricijn vertegenwoordigd door twee leden van het college van dijkgraaf en heemraden. Eén van deze leden heeft zitting in het dagelijks bestuur van Tricijn.

Waterschap Veluwe

Beoogde effecten

Een betrouwbare en adequate belastingheffing.

Doelstellingen

De belastingaanslagen over 2010 en de definitieve aanslagen 2009 voor machtigingsbedrijven en aangiftebedrijven zijn nagenoeg allemaal opgelegd. Als gevolg van het introduceren en implementeren van de webapplicatie WebisMeet worden de definitieve aanslagen 2009 van de meetbedrijven grotendeels in het 1^e kwartaal 2011 opgelegd. Dit systeem en de daaraan gekoppelde rekenmodule leidt tot een forse tijdsbesparing in het opstellen van heffingsadviezen.

Er heeft een heroriëntatie plaatsgevonden met de gemeenten Nijkerk, Leusden en Dronten. In het najaar van 2010 is door deze gemeenten definitief besloten over de toetreding. De feitelijke start van de samenwerking zal naar alle waarschijnlijkheid medio 2012 plaatsvinden.

In 2011 wordt besloten of de meeliftovereenkomst met Vitens inzake de incasso van aanslagen voor huishoudens wordt voortgezet.

In 2010 is besloten tot een fusie van belastingkantoren Tricijn en Lococensus. Beide gemeenschappelijke regelingen worden opgeheven en per 1 januari 2011 wordt een nieuwe gemeenschappelijke regeling opgericht van het gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus–Tricijn (GBLT). In verband met de fusie is besloten om in 2010 geen positiebepaling in het kader van INK uit te voeren. De bestuurlijke planning & control documenten van 2010 zijn wel conform INK opgezet.

Het gebruik van nieuwe invorderingsmogelijkheden via de 'overheidsvordering' biedt perspectieven voor een verlaging van het percentage oninbaar ten opzichte van voorgaande jaren. Ten aanzien van kwijtschelding is de pilotfase met het inlichtingenbureau succesvol afgerond.

De invoering van TAX-i van Logica-Het waterschapshuis heeft vertraging opgelopen. Vooralsnog is het geplande jaar voor invoering van TAX-i 2012. De geprognosticeerde kosten van TAX-I en de overheidsdatabase zijn (voor de waterschappen) nog niet stabiel.

2.5.5. Bestuur

Inhoud

Het algemeen bestuur bepaalt het beleid van het waterschap en is verantwoordelijk voor de strategische besluitvorming ten aanzien van de programma's zoals opgenomen in de begroting. Het algemeen bestuur stelt de kaders vast en geeft sturing op hoofdlijnen. Het college van dijkgraaf en heemraden draagt zorg voor de verdere invulling en uitvoering van het beleid.

Doelstellingen

Naast de vijf reguliere vergaderingen heeft het algemeen bestuur zich in meerdere bijeenkomsten, gezamenlijk met het algemeen bestuur van Waterschap Vallei en Eem, georiënteerd op een fusie. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in besluitvorming op 15 december 2010: per 1 januari 2012 zullen de ambtelijke organisaties van Waterschap Veluwe en Waterschap Vallei en Eem fuseren. Per 1 januari 2013 zal een bestuurlijke fusie volgen. De provincies Utrecht, Gelderland en Overijssel hebben hun medewerking in dit proces toegezegd en zullen in 2011 de reglementering voor het

Waterschap Veluwe

nieuwe waterschap ter hand nemen. Met het ambtelijk fusiebesluit is tevens besluitvorming gepleegd over de hoofdstructuur van de nieuwe organisatie en zijn richtinggevende uitspraken gedaan over efficiencywinst en kwaliteitsverbetering.

In een aantal informatieve bijeenkomsten heeft het algemeen bestuur zich laten informeren over actuele onderwerpen zoals Ruimte voor de Rivier, actie Storm vanuit de Unie van Waterschappen en het financieel meerjarenperspectief.

Op 13 april heeft het algemeen bestuur een excursie gehouden in het eigen beheersgebied om zich te laten informeren over de in uitvoering zijnde werken.

Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft in 2010 onderstaande onderzoeksonderwerpen behandeld:

- handhaven eigen milieuvergunningen. Naar aanleiding van een eigen vooronderzoek heeft de rekenkamercommissie besloten dat het niet zinvol was om dit onderzoek voort te zetten;
- beheers- en onderhoudsplannen. Dit onderzoek is in december voorgelegd aan het dagelijks bestuur en zal op 1 maart 2011 aangeboden worden aan het algemeen bestuur;
- onderzoeksopzet muskusrattenbestrijding. Deze onderzoeksopzet is in november 2010 ter kennisname voorgelegd aan het algemeen bestuur. Dit onderzoek zal niet plaatsvinden in verband met de wijziging van de vangstorganisatie door de overdracht van de taak bestrijding muskusratten van de provincies naar de waterschappen per 2011.

In de novembervergadering heeft het algemeen bestuur besloten om de rekenkamercommissie per 28 februari 2011 op te heffen. Dit besluit vloeit voort uit de voorgenomen fusie met Waterschap Vallei en Eem, dat geen rekenkamercommissie kent. Het nieuw te vormen bestuur zal zich te zijner tijd oriënteren op het eventueel instellen van een rekenkamerfunctie.

2.5.6. Externe communicatie

Inhoud

Het bevorderen van het wederzijds begrip tussen het waterschap en doelgroepen door middel van planmatige communicatie. Deze communicatie is erop gericht het waterschap een duidelijk eigen gezicht te geven.

Beoogde effecten

- bewoners en bedrijven binnen ons werkgebied (her)kennen Waterschap Veluwe als hun waterschap en weten wat het doet;
- bewoners en bedrijven binnen ons werkgebied associëren Waterschap Veluwe met de instrumentele waarden 'veilig' en 'schoon' en affectief met 'samenwerken', 'innovatief', 'transparant', 'efficiënt' en 'duurzaam';
- bevorderen van laagdrempelig contact van ambtenaren en bestuurders met bewoners en bedrijven;
- bewoners en bedrijven herkennen het waterschap als overheid, d.w.z. als een organisatie die beleidskeuzes maakt en aangesproken mag worden. Bewoners en bedrijven herkennen de daarbij betrokken (politieke) stromingen en keuzemogelijkheden;
- jong geleerd, oud gedaan: jongeren besteden (klassikaal) aandacht aan waterschapsorganisatie en taken en weten hoe je met (afval)water hoort om te gaan.

Waterschap Veluwe

Doelstellingen

In 2010 waren er zeven informatieavonden. Een informatieavond over herstel aan de Grift trok circa 60 belangstellenden. Ook waren er met het waterschap als gastheer vijf feestelijke opleveringen met lokale bestuurders en belanghebbenden. Dergelijke bijeenkomsten spelen een rol in het (bestuurlijk) relatiebeheer. In april trad Waterschap Veluwe op als gastheer voor het RBO Rijn-Midden dat een excursie langs de Grift maakte. Ook was ons waterschap in april gastheer voor de ondertekening van het Klimaatakkoord tussen de minister van VROM en de gezamenlijke waterschappen. Daarbij kwam de rwzi Apeldoorn met zijn netto energierendement uitgebreid in het nieuws. Naast diverse ontvangsten van geïnteresseerde doelgroepen op de rwzi's (met name rwzi Apeldoorn) waren er twee Keur-symposia (één voor gemeenteambtenaren en één voor makelaars en notarissen), een symposium over visbeleid en KRW en een symposium over de nieuwe zuiveringstechnologie Nereda. De genoemde symposia leidden tot diverse publicaties in landelijke (vak)bladen.

Voor steeds meer berichtgeving wordt ingezet op en verwezen naar de website www.veluwe.nl. Het aantal (unieke) bezoekers van de site steeg in 2010 tot 55.700 (2009: 50.825). Er werden 67 persberichten verzonden naar de (regionale) media. Omgerekend naar advertentiewaarde vertegenwoordigen deze berichten een waarde van € 779.000 (2009: € 741.300).

In mei vond op de rwzi Apeldoorn de jaarlijkse open dag plaats. Deze trok in totaal 1.200 bezoekers en leidde tot berichtgeving in drie regionale kranten. In de genoemde periode ontvingen wij 90 (basis) scholen voor een excursie op een rioolwaterzuivering of gemaal.

2.5.7. Bedrijfsvoering

Inhoud

De centrale ondersteunende diensten, te weten:

- personeel en organisatie;
- planning en control;
- informatievoorziening;
- facilitaire ondersteuning.

De netto-kosten van deze ondersteunende diensten zijn toegerekend aan de vier programma's.

Beoogde effecten

Een professionele bedrijfsvoering, die het waterschap in staat stelt tot een optimale dienstverlening aan klanten.

Doelstellingen personeel en organisatie

1. Afstemmen kerncompetenties van de organisatie/medewerkers met de Visie 2015
Diverse thema's uit de Visie 2015 kennen een doorwerking naar de wijze waarop aan uitvoeringstaken binnen Waterschap Veluwe vorm en inhoud wordt gegeven. Dit vraagt in zijn algemeenheid van medewerkers/afdelingen dat ze in de uitoefening van hun taken accenten verleggen en deze in lijn brengen met de Visie 2015. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de competenties die medewerkers bezitten en/of nog moeten ontwikkelen. De competenties die van toepassing zijn op alle medewerkers liggen vast in de vorm van kerncompetenties. De kerncompetenties voor Waterschap Veluwe zijn omgevingsbewustzijn, verantwoordelijkheid en contactuele effectiviteit. Competenties die inspelen op het succesvol "Samenwerken aan water".

Waterschap Veluwe

Vooruitlopend op de fusie met Waterschap Vallei en Eem is de regeling aangepast die scholing stimuleert. Echter om reden van de aanstaande fusie is eveneens besloten voorsnog niet eenzijdig een nieuw strategisch opleidingsbeleid vorm te geven.

2. Belonen op basis van prestaties

Alle medewerkers zijn eind 2010 beoordeeld conform de Compas-systematiek. Dit systeem, dat zich zowel richt op competentieontwikkeling als resultaatafspraken, heeft mede tot doel om als basis te dienen voor het toekennen van een prestatiegerichte beloning. De procentuele salarisverhoging als gevolg van de prestatiegerichte beoordeling, is verwerkt in het salaris van januari 2011. Daarnaast is in 2010 samen met de ondernemingsraad de beoordelingsronde 2009 geëvalueerd.

Beoogd was om in 2010 zowel een potentieelbeleid als ook toelagebeleid vast te stellen. Omwille van de aanstaande fusie is besloten dit niet eenzijdig alvast vorm te geven.

3. Binden en Boeien van medewerkers

“Binden en Boeien” is in 2008 op basis van de Visie 2015 vastgesteld als één van de vier strategische pijlers (INK-model). Het goede resultaat van het medewerkers-tevredenheidsonderzoek in 2009 toont aan dat Waterschap Veluwe intern erkend wordt voor haar inspanningen op dit terrein. De uitdaging voor de komende jaren blijft om dit enerzijds te consolideren en anderzijds verder uit te breiden. Het besef is aanwezig dat de arbeidsmarkt voor technische beroepsgroepen sterk zal krimpen. Waterschap Veluwe onderkent het belang van het vasthouden (binden) van medewerkers naast het hebben van een sterk werkgeversprofiel op de lokale arbeidsmarkt (boeien). Om dit laatste te bereiken zal binnen de watersector landelijk samenwerking worden gezocht aangaande de imago-ontwikkeling van de waterschapssector in algemene zin. Omtrent de lokale positionering voert Waterschap Veluwe haar eigen arbeidsmarktbeleid verder uit.

In 2010 zijn de secundaire arbeidsvoorwaarden geactualiseerd. Enerzijds zijn deze in lijn gebracht met de huidige SAW waardoor het aantal regelingen in omvang terugliep. Anderzijds is nadrukkelijker aansluiting gezocht bij Waterschap Vallei en Eem. In dit traject zijn de wensen en opvattingen van medewerkers intensief betrokken.

4. Inzetbare medewerkers

In 2009 heeft Waterschap Veluwe haar beleidsprogramma “Inzetbare medewerkers” vastgesteld. Een programma dat aandacht heeft voor de inzetbaarheid van medewerkers in alle loopbaanfasen. Binnen het programma is integraal aandacht voor zowel de vitaliteit, de arbeidsomstandigheden, loopbaanbeleid en de daarmee samenhangende bedrijfscultuur. Doel is om als goed werkgever medewerkers optimaal inzetbaar te houden. Hierbij geldt dat de medewerker door de verschillende (samenhangende) maatregelen actief wordt uitgenodigd om aandacht te geven aan de eigen inzetbaarheidsmogelijkheden zowel op middellange als lange termijn. Eind 2009 is gestart met de implementatie van het inzetbaarheidprogramma en in 2010 werd dit verder vervolgd.

Hoewel aanvankelijk het aantal initiatieven op het gebied van inzetbaarheidbeleid zou worden uitgebreid, is besloten omwille van de fusieontwikkelingen een pas op de plaats te maken en niet tot verdere implementatie over te gaan.

Waterschap Veluwe

Doelstellingen planning en control

In 2010 is veel tijd besteed aan het verzamelen, verwerken en analyseren van gegevens in verband met de fusie met Waterschap Vallei en Eem. Verder is uitvoering gegeven aan het masterplan interne controle 2010, waarbij de nadruk heeft gelegen op rechtmatigheid. Conform het jaarplan kwaliteitszorg is aandacht geschonken aan de verdere ontwikkeling van prestatie-indicatoren en het auditen van processen.

Doelstellingen informatievoorziening

Onder de naam 'Overheid.nl Monitor' worden de ontwikkelingen in kaart gebracht op het terrein van de elektronische overheid. Dat gebeurt in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In deze landelijke overheidsmonitor neemt Waterschap Veluwe de derde plaats in bij de waterschappen (2007: 20^e plaats).

Waterschap Veluwe is bezig met de invoering van de landelijke basisregistraties middels de Overheidsdatabase (ODB) in samenwerking met Het Waterschapshuis, waterschappen Zuiderzeeland en Vallei en Eem en Lococensus/Tricijn. Ook op diverse andere terreinen wordt, onder de vlag van Het Waterschapshuis, samengewerkt met andere waterschappen. Belangrijke onderwerpen zijn:

- informatiearchitectuur en standaarden;
- elektronische dienstverlening;
- verdere ontwikkeling van IRIS, het gezamenlijke geografische informatiesysteem;
- implementatie van een landelijk zuiveringsinformatiesysteem (Zinfo);
- ontwikkeling/implementatie van een nieuw belasting- en invorderingsstelsel (UBS).

In het kader van de (ambtelijke) fusie met Waterschap Vallei en Eem worden ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening volledig op elkaar afgestemd.

Op basis van het Masterplan Digitalisering wordt invulling gegeven aan de digitalisering bij Waterschap Veluwe. In het eerste kwartaal van 2010 is een nieuwe huisstijlapplicatie in gebruik genomen. MT- en bestuurstukken worden digitaal gearchiveerd in het documentmanagementsysteem (Docbase) en ontsloten voor de gehele organisatie. Tevens is een digitale beeldbank in Docbase gerealiseerd en in gebruik genomen. Met het zaakgericht werken is in 2010 een pilot gestart. Samen met Waterschap Vallei en Eem zal dit verder worden ingevoerd. In 2010 is begonnen met het flexibiliseren van de werkplekken. Dit concept zal als basis dienen voor de fusie.

In 2009 is onderzoek gedaan naar de gewenste inrichting van het functioneel beheer. Op basis van dit onderzoek is het functioneel beheer in 2010 verder ingevuld en geprofessionaliseerd. Tevens is in 2010 gestart met het verbeteren van het gegevensbeheer (Legger).

Doelstellingen facilitaire ondersteuning

In 2010 zijn de eerste ervaringen opgedaan met het werken met Service Level Agreements (SLA's) voor externe meldingen. Het werken met de SLA's zal in 2011 worden geëvalueerd en verder geoptimaliseerd. Daarnaast is in 2010 Planon Selfservice uitgebreid voor meldingen en gedeeltelijk voor reserveringen. Planon Selfservice is een systeem waarbij de interne melder zelf via intranet de meldingen en reserveringen kan registreren en ook de status kan terugzien.

In 2010 zijn de schoonmaakdiensten Europees aanbesteed samen met Waterschap Vallei en Eem. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe schoonmaakleverancier per 1 januari 2011, die voor beide waterschappen gelijk is. Waterschap Veluwe heeft reeds

Waterschap Veluwe

eerder deze diensten Europees aanbesteed voor de gehele organisatie. De besparingen voor het schoonmaakonderhoud van Waterschap Veluwe zijn marginaal.

De in 2010 aanbestede producten of diensten zijn vaak uitgevoerd samen met Waterschap Vallei en Eem en soms met andere waterschappen. Door deze gezamenlijke inkoop is een bedrag van € 380.000 bespaard. Naast deze financiële besparing zijn ook kwaliteitverbeteringen gerealiseerd en is de administratieve lastendruk verminderd. Alle in 2010 gehouden aanbestedingen voldoen aan de door de overheid (SenterNovem) opgelegde criteria voor duurzaamheid.

Waterschap Veluwe

3. Financiële positie

3.1. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

3.1.1. Politieke ontwikkelingen

In het regeerakkoord is voorgesteld om een deel van de rijkstaken op het terrein van water (beheer en onderhoud van primaire waterkeringen) over te dragen aan de waterschappen. Dit leidt tot een besparing op de rijksbegroting. Waterschappen moeten deze taken uiteindelijk structureel financieren uit efficiencywinsten in eigen taken. Daarnaast zijn de directe verkiezingen van de waterschapsbesturen ter discussie gesteld.

In november 2010 is in de Tweede Kamer de Spoedwet 100 miljoen aangenomen. Deze spoedwet regelt een verschuiving van financiële lasten ten behoeve van de verbetering van dijken van het Rijk naar de waterschappen. Daarnaast vervalt de bijdrage van de provincie voor het bestrijden van muskusratten. Door het in werking treden van deze wet wordt waterschap Veluwe vanaf 2011 geconfronteerd met een extra bijdrage ten bedrage van € 2,6 miljoen.

3.1.2. Fusie Veluwe en Vallei en Eem

Bovengenoemde overheveling van verantwoordelijkheden naar de waterschappen zal veel extra inspanning vragen en bevestigen de noodzaak van een fusie. In december hebben de algemene besturen van waterschappen Veluwe en Vallei en Eem besloten om per 1 januari 2012 ambtelijk te fuseren. Van de provincies is inmiddels bericht ontvangen dat zij positief staan ten opzicht van het fusietraject. Het streven is om per 1 januari 2013 bestuurlijk te fuseren.

3.1.3. Fusie Tricijn en Lococensus

In 2010 is besloten dat de belastingkantoren Tricijn en Lococensus per 1 januari 2011 fuseren. De gemeenschappelijke regelingen worden opgeheven en door middel van een nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt het gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn opgericht. Dit nieuwe belastingkantoor verzorgt de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen voor waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Velt en Vecht, Rijn en IJssel, Veluwe, Zuiderzeeland, Regge en Dinkel en Vallei en Eem.

3.1.4. Waterlandstichting

Waterschap Veluwe is met de Waterlandstichting overeenkomsten aangegaan, waarbij de nieuwbouw van een aantal zuiveringsinstallaties en gemalen door de stichting is gefinancierd. De investering is via een recht van opstal economisch overgedragen aan waterschap Veluwe. Na afloop van de bouwperiode wordt de installatie voor een periode van 10 jaar verhuurd door de stichting aan waterschap Veluwe. De belastingdienst is destijds akkoord gegaan met deze werkwijze. Vanaf 2002 heeft de belastingdienst echter jaarlijks naheffingsaanslagen inzake BTW opgelegd aan de Waterlandstichting. In 2010 is een compromis bereikt tussen de Waterlandstichting en de belastingdienst. De gevolgen hiervan zijn in de jaarrekening verwerkt. Voor een uitgebreide toelichting zie paragraaf 4.1.16.

3.1.5. Bazel III

Naar aanleiding van de economische crisis zijn in 2010 door het Bazels Comité nieuwe vermogens- en liquiditeitseisen voor banken gepubliceerd (Bazel III). De verwachte invoering is in 2019, maar Bazel III moet nog worden goedgekeurd door de Europese Unie. Eén van de voorstellen is een betere verhouding tussen het eigen vermogen en de balanswaarde van een bank, de zogenaamde hefboomratio. Volgens Bazel III moet

Waterschap Veluwe

deze ratio 3 procent worden: per miljoen eigen vermogen mag 33 miljoen worden uitgeleend. Het voorstel moet ervoor zorgen dat banken een grotere vermogensbuffer aanhouden.

Ook de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) krijgt te maken met de nieuwe regels, ondanks hun afwijkende positie. Overheden zijn eigenaar van deze bank. Daardoor heeft de NWB een hoge kredietwaardigheid en kan goedkoop lenen op de kapitaalmarkt, terwijl relatief weinig kapitaal hoeft te worden aangehouden. De introductie van deze leverage ratio kan voor de NWB aanleiding zijn tot het voeren van een stringenter dividendbeleid.

3.2. Incidentele baten en lasten

In het resultaat over 2010 is een aantal incidentele baten en lasten verwerkt. De belangrijkste zijn:

- de opgebouwde onderhoudsvorzieningen (€ 638.000) bij de Waterlandstichting zijn overgedragen aan het waterschap;
- verkoop van onroerend goed en vervoermiddelen ad € 578.000;
- teruggave BTW voorgaande jaren € 307.000 als gevolg van de afspraken met de belastingdienst inzake aftrek van voorbelasting BTW met betrekking tot de slibvergisting externe afvalstoffen (SEA) op rwzi Apeldoorn;
- de belastingopbrengsten voorgaande boekjaren bedragen € 66.000.

3.3. Onttrekkingen aan reserves en voorzieningen

Naast de algemene reserves en bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie heeft het waterschap twee overige bestemmingsreserves: onderhoud waterkering en verwerking afvalstoffen. In 2010 is geen beroep gedaan op deze overige bestemmingsreserves.

In verband met het compromis met de belastingdienst en de teruglevering van de economische opstalrechten zijn in 2010 alle voorzieningen voor afschrijvingen Waterlandstichting opgeheven (€ 7,6 miljoen). Per ultimo 2010 heeft het waterschap voorzieningen voor afkoppelen verhard oppervlak, pensioenverplichtingen bestuurders en wachtgeld voormalig personeel en bestuur. In 2010 is totaal € 406.789 rechtstreeks aan de voorzieningen onttrokken. In paragraaf 4.1.12 wordt het verloop van de voorzieningen toegelicht.

3.4. Waterschapsbelastingen

3.4.1. Algemeen

In deze paragraaf zijn onderwerpen opgenomen die verantwoording behoeven. De beleidsteksten uit de begroting zijn niet opnieuw opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van de beleidsbegroting 2010.

3.4.2. Belastingopbrengsten

De tarieven en belastingopbrengsten in 2010 (exclusief opbrengst voorgaande jaren) kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Tarieven 2010	Begroting 2010 (x € 1.000,--)	Werkelijk 2010 (x € 1.000,--)
Ingezetenen	€ 41,73	7.207	7.345
Gebouwd *	0,01669%	12.759	13.089
Ongebouwd *	€ 29,98	2.466	2.669
Natuur	€ 1,57	92	79

Waterschap Veluwe

	Tarieven 2010	Begroting 2010 (x € 1.000,--)	Werkelijk 2010 (x € 1.000,--)
<i>Watersysteembeheer</i>		22.524	23.182
Huishoudelijk	€ 42,72	18.489	18.547
Niet-huishoudelijk	€ 42,72	9.851	9.855
<i>Zuiveringsbeheer</i>		28.340	28.402
Totaal		50.864	51.584

* Tarieven op basis van niet bemalen; voor bemalen geldt een opslag van 100%.

3.4.3. Bestemmingsreserve tariefsegalisatie

Deze bestemmingsreserve wordt aangewend voor egalisatie van de toekomstige belastingtariefstijgingen. Aan de hoogte van deze bestemmingsreserve liggen meerjarencijfers over kosten- en tarievenontwikkeling ten grondslag: in de meerjarenbeleidsbegroting is deze bestemmingsreserve zo laag mogelijk aan het einde van de planperiode (bij evenwicht tussen kosten en opbrengsten). De toevoeging of onttrekking aan deze bestemmingsreserve is de sluitpost van de resultaatbestemming.

In onderstaande tabel wordt de stand van de reserve na resultaatbestemming gespecificeerd:

(bedragen in €)	Begrote stand 31-12-2010	Werkelijke stand 31-12-2010
Watersysteembeheer	8.687.000	14.388.887
Zuiveringsbeheer	10.567.000	10.269.000
	19.254.000	24.657.887

In paragraaf 4.1.11 wordt het verloop van de reserves uitgebreid toegelicht.

3.5. Weerstandsvermogen

3.5.1. Algemeen

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van het waterschap is. Dit is van belang als er zich een financiële tegenvaller voordoet. Een goed weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller direct leidt tot hogere lasten. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de aanwezige weerstandscapaciteit (de middelen om tegenvallers te kunnen bekostigen).

3.5.2. Beleid

Op 26 november 2008 heeft het algemeen bestuur het beleid weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen vastgesteld. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de aanwezige weerstandscapaciteit. Dit is beschreven in het voorstel beoordeling weerstandsvermogen en vastgesteld door het algemeen bestuur op 24 juni 2009. Bij het opstellen van dit voorstel is rekening gehouden met het bestuursprogramma van het algemeen bestuur, waarin wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen met ratio 2 (uitstekend). In 2011 zal een nieuwe beoordeling uitgevoerd worden van de risico's.

Waterschap Veluwe

3.5.3. Weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit, die uit de risicosimulatie voortvloeit, is beschreven in het voorstel beoordeling weerstandsvermogen. De beschikbare weerstandscapaciteit van Waterschap Veluwe wordt gevormd door de algemene reserves (na resultaatbestemming). De benodigde weerstandscapaciteit kan vervolgens worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen:

	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 351.810	€ 4.085.674
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 175.000	€ 2.125.000
Ratio weerstandsvermogen	2 (uitstekend)	1,9 (ruim voldoende)

3.5.4. Stille reserves

De weerstandscapaciteit kan ook worden gevormd door de stille reserves. Deze reserves worden gevormd door bezittingen waarvan de werkelijke waarde hoger ligt dan de boekwaarde. De waarde is echter pas bij verkoop van de betreffende activa te bepalen en stille reserves zijn vaak niet op korte termijn liquide te maken. Daarom worden stille reserves door het waterschap niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit gerekend (zie ook beleid weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen).

De stille reserves van waterschap Veluwe bestaan grotendeels uit:

- dienstwoningen (boekwaarde per 31-12-10 is nihil). De totale WOZ-waarde in 2010 bedraagt € 1,7 miljoen;
- aandelen Nederlandse Waterschapsbank (boekwaarde per 31-12-10: € 55.000). De marktwaarde ligt beduidend hoger dan deze waarde. De aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar.

3.6. Financiering

3.6.1. Wet- en regelgeving

Het wettelijk kader wordt gevormd door de wet Financiering decentrale overheden (FIDO) en de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden.

De kaders voor de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Veluwe, die door het algemeen bestuur is vastgesteld op 26 november 2008.

3.6.2. Rentevisie

Met een groei van ongeveer 1,6% heeft de Nederlandse economie zich in 2010 enigszins kunnen herstellen van de enorme klap in 2009. Dit herstel vond vooral plaats in het bedrijfsleven dat zowel de productie als de uitvoer behoorlijk wist te verbeteren. Dit hangt direct samen met de aangetrokken wereldhandel en het sterke herstel van de Duitse economie.

In de begroting 2010 is de verwachting uitgesproken dat de rentestand voor een geldlening met een looptijd van 10 jaar per ultimo 2010 rond de 4,11% zou bedragen. Mede door de Griekse crisis en de onzekerheid over Spaanse en Ierse banken is de langlopende rente sinds begin 2010 spectaculair gedaald van rond de 3,5% naar bijna 2,3% in augustus. Daarna heeft de steun aan Ierland geleid tot aanzienlijk hogere niveaus voor de lange rente. Dit omdat de schuldenproblematiek steeds meer als een

Waterschap Veluwe

gezamenlijk Europees probleem gezien wordt, in plaats van een probleem van individuele lidstaten. Het rentepercentage van een langlopende geldlening bedraagt per ultimo 2010 3,1%.

De Europese Centrale Bank heeft in 2010 de refi-rente ongewijzigd gelaten op 1%. De prognose voor het rentepercentage van een kortlopende geldlening bedroeg 1,47% per 31 december 2010. Uiteindelijk bedraagt het daadwerkelijk rentepercentage per ultimo 2010 1,03%.

3.6.3. Liquiditeitsverloop

Per ultimo 2010 bedraagt het liquiditeitstekort € 7,7 miljoen. Het verwachte liquiditeitstekort volgens de begroting bedraagt € 41,9 miljoen. Het verschil ten opzichte van de daadwerkelijke liquiditeitspositie ad € 34,2 miljoen wordt vooral veroorzaakt door:

- het aantrekken van twee geldleningen van € 5 miljoen respectievelijk € 15 miljoen. De rentepercentages bedragen 3,03% en 2,73% en aflossing vindt jaarlijks plaats in 10 gelijke termijnen;
- lagere investeringen dan begroot (€ 9,4 miljoen). In de liquiditeitsprognose is gerekend met begrote netto-investeringen in 2010 ad € 28,8 miljoen. De gerealiseerde netto-investeringen in 2010 bedragen € 19,4 miljoen;
- in opdracht van derden worden werken uitgevoerd: Ruimte voor de Rivier en KRW maatregelen IJssel. In 2010 zijn voorschotten ontvangen waarvoor nog geen uitgaven zijn gedaan (per saldo € 4,5 miljoen);
- lagere uitgaven (€ 3,2 miljoen) en hogere overige inkomsten (€ 1 miljoen) ten opzichte van de begroting;
- betaling in verband met compromis Waterlandstichting en belastingdienst ad € 3,5 miljoen.

Naast het afsluiten van langlopende leningen is gedurende het jaar gefinancierd met rekening courant krediet conform de uitgangspunten voor het treasurybeleid in de begroting. Daarnaast zijn vier kasgeldleningen afgesloten, omdat het rentepercentage van een kasgeldlening lager was dan krediet in rekening courant:

Ingangsdatum	Duur	Rente%	Bedrag
1 maart	1 maand	0,34%	€ 5 miljoen
1 april	1 maand	0,33%	€ 10 miljoen
3 mei	1 maand	0,34%	€ 10 miljoen
20 mei	1 maand	0,35%	€ 5 miljoen

3.6.4. Renterisiconorm

Het renterisicobeheer omvat het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid, dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger zullen zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau of het in de meerjarenraming en begroting geraamde niveau. Deze renterisico's op de vaste schuld worden volgens de wet FIDO ingekaderd middels de renterisiconorm. De renterisiconorm bedraagt 30% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2010 niet is overschreden.

Waterschap Veluwe

(bedragen x € 1.000,--)	2010	2009
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	7.654	6.654
Renterisico	7.654	6.654
Renterisiconorm	17.794	17.227
Ruimte onder renterisiconorm	10.140	10.573
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal	59.312	57.423
Percentage regeling	30%	30%
Renterisiconorm	17.794	17.227

3.6.5. Kasgeldlimiet

Volgens de wet FIDO mag maximaal 23% van de totale lasten van de begroting met kortlopende geldleningen of via krediet in rekening-courant worden gefinancierd. Door de kasgeldlimiet wordt het renterisico op de korte financiering beperkt. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Uit onderstaande tabel blijkt dat de kasgeldlimiet in 2010 niet is overschreden.

(bedragen x € 1.000,--)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde vlottende schuld	12.373	11.874	2.808	7.922
Gemiddelde vlottende middelen	29	20	22	13
Netto vlottende schuld	12.344	11.854	2.786	7.909
Kasgeldlimiet	13.642	13.642	13.642	13.642
Ruimte onder kasgeldlimiet	1.298	1.788	10.856	5.733
Berekening kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	59.312			
Percentage regeling	23%			
Kasgeldlimiet	13.642			

3.7. Verbonden partijen

In deze paragraaf worden deelnemingen en andere partijen vermeld, waarmee het waterschap een bestuurlijke relatie heeft en waarin een financieel belang bestaat:

- deelnemer in de gemeenschappelijke regeling met Tricijn Belastingen voor het heffen en invorderen van waterschapsbelastingen;
- deelnemer in de gemeenschappelijke regeling voor laboratoriumwerkzaamheden;
- met waterschappen Rijn en IJssel en Rivierenland is een overeenkomst van kosten voor gemene rekening gesloten voor de muskus- en beverrattenbestrijding;
- deelnemer in de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis;
- Cross Border Lease (Apeldoorn Facility Leasing III CV, Veluwe Lease Management III BV, Stichting Transfer Veluwe en de Polderlandstichting).

3.8. Bedrijfsvoering

3.8.1. Arbozorg

De drie grote projecten die in het arbojaarplan 2010 stonden zijn in 2010 conform planning opgestart: de RI&E bij afdeling Onderhoud (in het kader van VCA), de

Waterschap Veluwe

gapanalyse arbocatalogus en de RI&E Agressie en Geweld. Omdat het omvangrijke trajecten zijn, lopende deze projecten door in 2011.

3.8.2. Verzuim

Het ziekteverzuimpercentage is in 2010 ten opzichte van 2009 gestegen van 4,76% naar 5,06%. Vergeleken met andere overheidsorganisaties is dit een gemiddeld verzuimpercentage. De ambitie voor 2010 was om de stijgende lijn te keren die sinds 2008 zichtbaar is. Hierin zijn we niet geslaagd, met name doordat er sprake was van veel niet voorkombaar verzuim. Het percentage is opgebouwd uit 1,64% kort en middellang verzuim en 3,42% lang verzuim (> 42 dagen op jaarbasis).

3.8.3. Personeelsopbouw

Op 31 december 2010 bedroeg de formatie van Waterschap Veluwe 219,76 fte; de bezetting was daarbij als volgt samengesteld:

Leeftijdsklassen	Man	Vrouw	Totaal
<= 24	3	2	5
25 t/m 34	21	12	33
35 t/m 44	63	30	93
45 t/m 54	55	19	74
55 t/m 65	28	5	33
Totaal	170	68	238
Gemiddelde leeftijd	44,44 jaar	41,24 jaar	43,52 jaar

De gemiddelde leeftijd is opgelopen van 43,02 jaar naar 43,52 jaar. De laatste sectorale cijfers over 2008 presenteerden een gemiddelde leeftijd van 45,4 jaar. Waterschap Veluwe heeft een lagere gemiddelde leeftijd. Toch is er ook bij ons sprake van een vergrijzend effect. Vanwege een laag verloop is de snelheid echter gereduceerd ten opzichte van andere jaren (2008: 0,7 jaar en 2009: 0,6 jaar)

3.8.4. In-, door- en uitstroom

In 2010 hebben we 10 nieuwe collega's mogen verwelkomen (instroom 4,20%), 10 collega's kregen een andere functie (doorstroom 4,20%) en 7 collega's verlieten de organisatie (uitstroom 2,94%). Deze percentages zijn relatief laag ten opzichte van eerdere jaren. Dit hangt deels samen met het anticiperen op de fusie (verminderde aanname) en de economische omstandigheden (verminderde arbeidsmobiliteit).

3.8.5. Klachten en meldingen

Klachten

Waterschap Veluwe is op basis van de Algemene wet bestuursrecht verplicht tot registratie en jaarlijkse publicatie van schriftelijk ingediende klachten. Het gaat hierbij om klachten die betrekking hebben op de wijze waarop de organisatie of een ambtenaar zich ten opzichte van de burger heeft gedragen en niet om klachten die betrekking hebben op onderhoud, wateroverlast of besluiten van het waterschap.

In 2010 heeft Waterschap Veluwe één klacht in behandeling genomen. Deze klacht, die gericht was aan de afdeling Onderhoud, is behandeld door de klachtencommissie. De klachtencommissie heeft geadviseerd om de klacht ten dele gegrond te verklaren. Het college van dijkgraaf en heemraden heeft dienovereenkomstig besloten. De klacht gaf geen aanleiding om de werkwijze van de organisatie te herzien.

Waterschap Veluwe

Meldingen

In 2010 heeft Waterschap Veluwe voor het derde jaar externe meldingen geregistreerd. Dit betrof uiteenlopende meldingen voor de afdelingen Handhaving, Onderhoud, Projecten en Zuiveringsbeheer over bijvoorbeeld het snoei -en maaionderhoud van watergangen, vragen rondom de schouw, stankklachten, meldingen van bedrijfsbranden, dode dieren in en rondom het oppervlaktewater.

Met name in regenachtige periodes bij veel wateroverlast weten de externe melders Waterschap Veluwe te vinden. Eind augustus 2010 is extreem veel regen gevallen. Dit resulteerde in twee keer zoveel meldingen dan normaal in augustus en september, met als piekdag 27 augustus 2010. Die dag kwamen er 51 meldingen binnen.

In 2010 zijn totaal 1.329 meldingen geregistreerd (2009: 1.159 meldingen). Deze meldingen zijn allemaal afgehandeld, een enkele uitzondering daargelaten. Tevens is gewerkt aan een kwaliteitskeurmerk waarbij voor externe meldingen geldt dat uiterlijk binnen twee werkdagen contact opgenomen wordt met de melder. Dit keurmerk is op 1 januari 2011 ingegaan.

3.9. Investerings

In bijlage 1.3 is een totaaloverzicht per thema opgenomen van alle investeringen die op 1 januari 2010 nog onderhanden waren en die in 2010 zijn gestart.

Per 31 december 2009 bedroeg het onderhanden werk € 8,6 miljoen. In 2010 is een nettobedrag ad € 19,4 miljoen geïnvesteerd (uitgaven minus subsidies). De overname van de installaties van de Waterlandstichting en de werken in opdracht van derden (Ruimte voor de Rivier en KRW maatregelen IJssel) zijn hierin buiten beschouwing gelaten. In 2010 zijn projecten in gebruik genomen met een waarde van € 13,2 miljoen. Voorgaande resulteert in een saldo van het onderhanden werken per 31 december 2010 van € 14,8 miljoen.

De begrote netto-investeringen bedragen € 28,8 miljoen, de werkelijke netto-investeringen in 2010 bedragen € 19,4 miljoen. Een verklaring voor het verschil is per programma toegelicht in de betreffende paragrafen in hoofdstuk 2. Als gevolg van de lagere investeringsuitgaven, bedragen de afschrijvingslasten in 2010 bijna € 450.000 minder dan begroot.

3.10. EMU-saldo

Het EMU-tekort ('overheidstekort') van een lidstaat mag in principe niet meer bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Decentrale overheden mogen een maximaal tekort van 0,5% van het BBP hebben. In het kader van de bestrijding van de economische crisis is besloten, dat decentrale overheden twee jaar lang een ruimer EMU-tekort mogen hebben om het hen mogelijk te maken extra in de economie te investeren: 0,7% BBP in 2010. Waarschijnlijk zal in 2011 de wet tekortreductie Rijk en Medeoverheden (TReM) van kracht worden, waarin de regels ten aanzien van de beheersing van het EMU-saldo worden aangescherpt.

De individuele referentiewaarden per waterschap zijn sinds 2004 niet geactualiseerd door het ministerie. Op basis van informatie die is verstrekt aan gemeenten kan echter worden berekend dat het maximaal toegestane EMU-tekort voor Waterschap Veluwe € 9,6 miljoen bedraagt. Het werkelijke EMU-tekort in 2010 bedraagt € 59,5 miljoen (zie bijlage 2). Deze overschrijding wordt volledig veroorzaakt doordat alle installaties van de Waterlandstichting zijn overgenomen in 2010.

Waterschap Veluwe

4. Jaarrekening

4.1. Balans en toelichting

4.1.1. Balans per 31 december voor resultaatbestemming

(bedragen x € 1.000,--)

Activa			Passiva		
	2010	2009		2010	2009
Vaste activa			Eigen vermogen		
Immateriële vaste activa	2.827	3.301	Algemene reserves	2.870	2.831
Materiële vaste activa	180.188	175.232	Bestemmingsreserve tariefseglisatie	24.658	22.971
Financiële vaste activa	<u>11.656</u>	<u>11.542</u>	Overige bestemmingsreserves	628	628
	194.671	190.075	Nog te bestemmen resultaat	<u>1.567</u>	<u> </u>
				29.723	26.430
Vlottende activa			Voorzieningen	2.012	8.917
Voorraad	4.790	2.558			
Debiteuren	2.977	3.672	Langlopende schulden	145.133	140.312
Overige vorderingen en overlopende activa	3.247	1.336			
Liquide middelen	<u>4</u>	<u>14</u>	Vlottende passiva		
	11.018	7.580	Kortlopende schulden en overlopende passiva	28.821	21.996
Totaal	<u><u>205.689</u></u>	<u><u>197.655</u></u>	Totaal	<u><u>205.689</u></u>	<u><u>197.655</u></u>

Waterschap Veluwe

4.1.2. Waarderingsgrondslagen

Activa en passiva

Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij in deze toelichting anders is vermeld. Bij de waardering van leningen en vorderingen is rekening gehouden met oninbaarheid.

Immateriële en materiële vaste activa

Activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidie. Bij de afschrijvingen wordt rekening gehouden met eventuele duurzame waardeverminderingen. Er wordt lineair afgeschreven met uitzondering van de afschrijvingen van het kantoorgebouw, waarop annuïtair wordt afgeschreven. Het beleid is vastgelegd in de nota 'Waardering en afschrijving vaste activa', die op 25 november 2009 is vastgesteld door het algemeen bestuur. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Immateriële vaste activa		
Onderzoek en ontwikkeling		5 jaar
Bijdragen aan activa in eigendom derden		5 jaar
Overige immateriële vaste activa	overig	5 jaar
	sanering waterbodems	30 jaar

Materiële vaste activa		
Gronden en terreinen	gronden	0 jaar
	inrichting terreinen	30 jaar
Vervoermiddelen		8 jaar
Machines, apparaten en installaties		8 jaar
Bedrijfsgebouwen		30 jaar
Woonruimten		30 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
waterkeringen	aanleg, verbetering	40 jaar
	beheersinstrumenten	10 jaar
watergangen en waterkwantiteits- kunstwerken	watergangen, kunstwerken	30 jaar
	beheersinstrumenten	10 jaar
	baggeren van waterlopen	30 jaar/10 jaar
waterkwantiteitsgemalen	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
zuiveringstechnische werken		
transportleidingen		40 jaar
gemalen	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
zuiveringsinstallaties	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar

Waterschap Veluwe

slibverwerkingsinstallaties	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
Overige materiële vaste activa		5 jaar

Voorraad

De voorraad onderhanden werk voor derden is tegen vervaardigingsprijs opgenomen. De gedeclareerde termijnen voor deze werken zijn verantwoord bij de kortlopende schulden en overlopende passiva. Het resultaat wordt in de exploitatie verantwoord na voltooiing van het (deel)project.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen. Uitzondering hierop vormt de voorziening voor pensioenen, waarbij de actuariële methode wordt gehanteerd.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De kosten zijn bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De toerekening van kosten vindt eenduidig plaats op basis van objectieve, bedrijfseconomische criteria. De kostentoerekening wordt toegelicht in paragraaf 3.5 van de begroting.

4.1.3. Stelselwijziging

Het waterschap voert werken uit in opdracht van derde partijen voor rekening en risico van het waterschap (Ruimte voor de Rivier en KRW maatregelen IJssel). Tot 2010 werden deze werken geactiveerd onder de materiële vaste activa. De komende jaren zal de omvang van deze werken toenemen. Om het inzicht te vergroten worden de onderhanden werken voor derden met ingang van 2010 apart verantwoord op de balans bij de post voorraad. De gedeclareerde termijnen worden verantwoord onder de kortlopende schulden en overlopende passiva.

De beginbalans is dienovereenkomstig aangepast, hetgeen als volgt kan worden gespecificeerd:

	Stand 31-12-09	Stand 1-1-10
Materiële vaste activa	174.500.168	175.231.626
Voorraad	0	2.557.869
Kortlopende schulden	18.706.786	21.996.113

4.1.4. Immateriële vaste activa (bedragen in €)

	2010	2009
Boekwaarde 1 januari	3.300.611	4.291.835
Investerings (netto)	536.140	402.271
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	1.009.669	1.393.495
Boekwaarde 31 december	2.827.082	3.300.611

Voor een specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.1.

Waterschap Veluwe

4.1.5. Materiële vaste activa (bedragen in €)

	2010	2009
Boekwaarde 1 januari	175.231.626	172.153.920
Investerings (netto)	19.290.205	9.676.918
Desinvesteringen	34.182	46.997
Afschrijvingen	14.299.425	7.283.673
Correctie beginbalans		731.458
Boekwaarde 31 december	180.188.224	175.231.626

Voor een specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.2. In bijlage 1.3 wordt een overzicht weergegeven van alle werken die per 1 januari 2010 onderhanden waren en die lopende het jaar zijn gestart.

De boekwaarde van de activa die zijn ondergebracht bij de Waterlandstichting wordt als volgt gespecificeerd (bedragen in €):

	2010	2009
Rwzi Apeldoorn	0	31.364.117
Rwzi Harderwijk	0	16.764.601
Rwzi Brummen	0	7.268.849
Gemaal Nulde / Horst	0	474.500
Totaal	0	55.872.067

In 2010 is een compromis bereikt tussen de belastingdienst en de Waterlandstichting (zie paragraaf 4.1.16). Als gevolg hiervan zijn de economische opstalrechten teruggeleverd aan het waterschap.

4.1.6. Financiële vaste activa (bedragen in €)

	Stand 01-01-2010	Nieuwe lening/mutatie	Aflossing	Stand 31-12-2010
Aandelen NWB	55.000			55.000
Deelneming CBL	13.000			13.000
Deposito's CBL	5.215.440	349.977		5.565.417
<i>Totaal deelnemingen/effecten</i>	<i>5.283.440</i>	<i>349.977</i>	<i>0</i>	<i>5.633.417</i>
Hypotheek	6.054.310		221.552	5.832.758
Autolening	196.817	42.272	56.995	182.094
PC lening	825		674	151
Fietslening	7.049	6.379	5.609	7.819
<i>Totaal leningen personeel</i>	<i>6.259.001</i>	<i>48.651</i>	<i>284.830</i>	<i>6.022.822</i>
Totaal	11.542.441	398.628	284.830	11.656.239

Aandelen NWB

Dit betreft de aanschafwaarde van de aandelen van de NV Nederlandse Waterschapsbank (260 aandelen A en 64 aandelen B). In 2010 bedroeg het ontvangen dividend op deze aandelen € 220.163.

Waterschap Veluwe

Deelneming en deposito's CBL

In paragraaf 4.1.17 wordt afzonderlijk ingegaan op de opgenomen balansposten in verband met Cross Border Lease-transactie.

Hypotheek

Per 1 juni 2005 is de hypotheekregeling van Waterschap Veluwe afgeschaft. De resterende looptijd van de huidige verstrekte hypotheek is maximaal 30 jaar (uiterlijk tot en met 1 juni 2035).

4.1.7. Voorraad onderhanden werk derden (bedragen in €)

	2010	2009
KRW maatregelen IJssel	106.000	0
Ruimte voor de Rivier	4.683.803	2.557.869
Totaal	4.789.803	2.557.869

De uitgaven van uitgevoerde werken in opdracht van derden, die voor rekening en risico zijn van het waterschap, worden verantwoord bij deze balanspost. De ontvangen bijdragen zijn als gedeclareerde termijnen verantwoord bij de kortlopende schulden en overlopende passiva.

Het onderhanden werk voor derden kan als volgt worden gespecificeerd:

	Ruimte voor de Rivier	KRW
Cumulatieve bruto uitgaven	2.557.869	0
Cumulatieve ontvangen bijdragen	3.289.327	
<i>Stand per 1-1-2010</i>	<i>-731.458</i>	<i>0</i>
Bruto uitgaven	2.125.934	106.000
Ontvangen bijdragen	6.100.000	599.657
<i>Mutatie in 2010</i>	<i>-3.974.066</i>	<i>-493.657</i>
Cumulatieve bruto uitgaven	4.683.803	106.000
Cumulatieve ontvangen bijdragen	9.389.327	599.657
Stand per 31-12-2010	-4.705.524	-493.657

4.1.8. Debiteuren (bedragen in €)

	2010	2009
Belastingdebiteuren	809.780	1.902.487
-/- voorziening dubieuze debiteuren	212.090	196.548
<i>Totaal belastingdebiteuren</i>	<i>597.690</i>	<i>1.705.939</i>
Debiteuren subsidies	1.861.721	576.728
Overige debiteuren	517.944	1.389.711
Totaal	2.977.355	3.672.378

Voor belastingdebiteuren geldt een betaaltermijn van twee maanden en de vorderingen zijn met inachtneming van deze betaaltermijn direct opeisbaar. Er zijn geen afwijkende afspraken met belastingdebiteuren gemaakt. Het saldo van de vorderingen

Waterschap Veluwe

belastingdebiteuren per 31 december 2010 bedraagt 1,6% van de totaal opgelegde belastingaanslagen in 2010 (2009: 3,9%).

Per 31 december 2010 is 12% van de debiteuren subsidies direct opeisbaar en 10% van de overige debiteuren (2009: 42% respectievelijk 72%).

4.1.9. Overige vorderingen en overlopende activa (bedragen in €)

	2010	2009
BTW verrekening SEA	1.268.528	0
Nog op te leggen aanslagen	929.000	459.390
Rente deposito's CBL	378.490	354.689
Nog te ontvangen Tricijn	330.050	299.859
Vooruitbetaalde bedragen	176.185	136.612
Overige overlopende posten	165.244	85.094
Totaal	3.247.497	1.335.644

In 2010 zijn afspraken gemaakt met de belastingdienst over aftrek van voorbelasting BTW met betrekking tot de slibvergisting externe afvalstoffen (SEA) op rwzi Apeldoorn. Deze afspraken resulteren in een voorlopige teruggave BTW ad € 1,3 miljoen over de periode 2006 tot en met juni 2010. Vanaf het 3e kwartaal 2010 zijn de gevolgen in de reguliere belastingaangiftes meegenomen.

Tricijn verwacht dat in 2011 nog de volgende aanslagen moeten worden opgelegd:

- zuiveringsheffing bedrijven 2009 € 370.000
- zuiveringsheffing bedrijven 2010 € 425.000
- watersysteemheffing 2010 € 128.000
- zuiveringsheffing woningen 2010 € 6.000

In 2010 heeft Tricijn een positief resultaat behaald van € 1,4 miljoen. Conform de gemeenschappelijke regeling wordt € 326.000 terugbetaald aan Waterschap Veluwe. Daarnaast is de afrekening van week 53 ad € 4.050 als vordering op Tricijn opgenomen.

4.1.10. Liquide middelen (bedragen in €)

	2010	2009
ING	1.751	12.930
Kas	1.954	888
Totaal	3.705	13.818

Het saldo van de rekening courant bij de Nederlandse Waterschapsbank is opgenomen bij de kortlopende schulden.

Bij de Nederlandse Waterschapsbank gold in 2010 een maximum rekening courant krediet van € 13,3 miljoen (2009: € 12,9 miljoen). De kredietlimiet bij de ING is in 2010 beëindigd. Het gezamenlijke bedrag inzake krediet in rekening courant is gelijk aan de voor 2010 bepaalde kasgeldlimiet.

Waterschap Veluwe

4.1.11. Eigen vermogen (bedragen in €)

	Stand 01-01-10	Resultaat- bestemming	Interne mutaties	Stand 31-12-10
Watersysteembeheer	348.810	3.000		351.810
Zuiveringsbeheer	2.482.200	36.000		2.518.200
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>2.831.010</i>	<i>39.000</i>	<i>0</i>	<i>2.870.010</i>
Watersysteembeheer	11.607.287	2.781.600		14.388.887
Zuiveringsbeheer	11.363.496	-1.094.496		10.269.000
<i>Totaal bestemmingsreserves tariefs- egalisisatie</i>	<i>22.970.783</i>	<i>1.687.104</i>	<i>0</i>	<i>24.657.887</i>
Onderhoud waterkering	250.000			250.000
Verwerking afvalstoffen	377.714			377.714
<i>Totaal overige bestemmingsreserves</i>	<i>627.714</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>627.714</i>
Nog te bestemmen resultaat		1.567.474		1.567.474
Totaal	26.429.507	3.293.578	0	29.723.085

Algemene reserve

De algemene reserve dient vooral om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen en om een jaarrekening met een onverwacht tekort in evenwicht te kunnen brengen.

Bestemmingsreserve tariefsegalisatie

Deze bestemmingsreserve wordt aangewend voor egalisatie van toekomstige belastingtariefstijgingen.

Bestemmingsreserve onderhoud waterkering

Het saldo wordt aangewend voor verschillende incidentele (omvangrijke) onderhoudsklussen aan de waterkering, zoals het herstel van een talud of het uitvoeren van een extra inspectie. Jaarlijks wordt € 25.000 toegevoegd. Het maximum van deze bestemmingsreserve bedraagt € 250.000.

Bestemmingsreserve verwerking afvalstoffen

Het saldo van deze reserve wordt aangewend voor benodigde investeringen voor het verwerken van afvalstoffen (vaak als gevolg van milieueisen). Een positief verschil tussen de werkelijke en begrote opbrengst voor verwerking van afvalstoffen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Het maximum van deze bestemmingsreserve bedraagt € 500.000.

Waterschap Veluwe

4.1.12. Voorzieningen (bedragen in €)

	Stand 01-01-10	Rente	Interne mutaties	Externe mutaties	Stand 31-12-10
Afschrijving WLS Brummen	1.201.783		-1.201.783		0
Afschrijving WLS Harderwijk	2.074.694		-2.074.694		0
Afschrijving WLS Nulde Horst	78.450		-78.450		0
Afschrijving WLS Apeldoorn	3.212.354		-3.212.354		0
Afkoppelen verhard oppervlak	181.645				181.645
Pensioenen bestuurders	1.630.844	69.366		-91.010	1.609.200
Voormalig personeel/bestuur	536.877			-315.779	221.098
Totaal	8.916.647	69.366	-6.567.281	-406.789	2.011.943

Voorziening afschrijvingen Waterlandstichting

De overname van de installaties van de Waterlandstichting vindt plaats tegen een hogere waarde dan de werkelijke waarde, aangezien de Waterlandstichting niet afschrijft op de installaties. Gedurende de huurperiode ziet het waterschap daarom een toekomstig verlies op zich afkomen. Om dit verlies te dekken is per installatie een voorziening gevormd.

In 2010 is een compromis bereikt tussen de belastingdienst en de Waterlandstichting (zie paragraaf 4.1.16). Als gevolg hiervan zijn de economische opstalrechten teruggeleverd aan het waterschap en zijn de opgebouwde voorzieningen vrijgevallen.

Voorziening afkoppelen verhard oppervlak

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van de verplichtingen die voortvloeien uit de subsidieverordening 'Afkoppelen van schoon verhard oppervlak van de riolering'. De hoogte van de voorziening is gelijk aan het totaal van de toegezegde subsidiebijdragen. De looptijd van de verordening is tot en met 31 december 2010. In 2010 is door het algemeen bestuur besloten dat de verordening ook na 31 december 2010 van kracht blijft voor subsidies die zijn verleend tijdens de looptijd van deze verordening en die op de hiervoor genoemde datum nog niet volledig zijn afgewikkeld.

Voorziening pensioenverplichtingen bestuurders

Voor de pensioenverplichtingen aan (oud)d&h-leden is een voorziening gevormd. De werkelijk betaalde kosten inzake ouderdoms- en nabestaandenpensioen worden onttrokken aan de voorziening. Om de voorziening op het juiste niveau te houden wordt jaarlijks rente toegevoegd aan deze voorziening. De hoogte van deze voorziening wordt eenmaal in de drie jaar opnieuw berekend. In 2008 is de berekening uitgevoerd, waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- disconteringsvoet voor berekening van de contante waarde van pensioenaanspraken 3%
- demografische grootheden: sterftetabel ABP
- verwachte salarisstijgingen nihil
- verwacht rendement fondsbeleggingen 3%

Voorziening wachtgeld voormalig personeel en bestuur

Voor verplichtingen aan voormalig personeels- en bestuursleden inzake wachtgeld en suppletie FPU is een voorziening gevormd. Nieuw ontstane verplichtingen in een jaar worden toegevoegd aan de voorziening en de werkelijk uitbetaalde kosten worden onttrokken.

Waterschap Veluwe

4.1.13. Schulden op lange termijn (bedragen in €)

	Stand 01-01-2010	Nieuwe lening/mutatie	Aflossing/ mutatie	Stand 31-12-2010
Schulden op lange termijn	79.244.255	68.000.000	7.654.141	139.590.114
Verplichtingen WLS	55.872.067		55.872.067	0
Leaseverplichting CBL	5.195.885	347.161		5.543.046
Totaal	140.312.207	68.347.161	63.526.208	145.133.160

De schulden op lange termijn hebben betrekking op onderhandse leningen van binnenlandse banken met een looptijd langer dan één jaar. Aflossing vindt plaats op lineaire basis. Uitzondering hierop vormen:

- een lening ad € 10 miljoen, die ineens wordt afgelost op 1 januari 2039;
- de overgenomen leningen van de Waterlandstichting ad € 48 miljoen die ineens worden afgelost in de periode 2012 tot en met 2014.

In 2010 is een compromis bereikt tussen de belastingdienst en de Waterlandstichting (zie paragraaf 4.1.16). Als gevolg hiervan zijn de leningen overgenomen waarvoor het waterschap garant stond (€ 48 miljoen) en is het bedrag inzake verplichtingen Waterlandstichting ad € 55,8 miljoen vervallen.

De reguliere aflossingsverplichting in 2010 bedraagt € 7,6 miljoen, de aflossingsverplichting in 2011 bedraagt € 9,2 miljoen. De rentelast op vaste geldleningen in 2010 bedraagt € 4,8 miljoen (2009: 3,8 miljoen).

Per 31 december 2010 heeft Waterschap Veluwe voor een bedrag van € 4 miljoen een renteswap uitstaan. De marktwaarde van deze swap bedraagt per ultimo 2010 -/- € 305.522 (2009: -/- € 411.211). Het waterschap ontvangt bij deze swap een variabele rente (1,232%) en betaalt een vaste rente (5,23%). De swap komt in looptijd, omvang en kenmerken overeen met een door Waterschap Veluwe aangetrokken lening met een variabele rente. De rente op deze lening is daarmee vast geworden.

4.1.14. Kortlopende schulden en overlopende passiva (bedragen in €)

	2010	2009
Termijnen onderhanden werk derden	9.988.984	3.289.327
Nederlandse Waterschapsbank	7.749.600	9.303.542
Crediteuren	4.360.216	1.170.355
Nog te betalen rente	2.797.910	1.745.654
Nog te betalen bedragen	1.547.699	1.652.608
Belastingen en premies	899.629	818.438
Niet opgenomen vakantiedagen	532.476	490.106
Vakantietoelage	527.931	529.845
Kortlopende leaseverplichtingen CBL	400.861	374.244
Verontreinigingsheffing	7.773	96.787
Waterlandstichting	0	1.862.485
Vooruit ontvangen bedragen	0	638.348
Overige transitoria	8.726	24.374
Totaal	28.821.805	21.996.113

De gedeclareerde termijnen betreffen de bijdragen voor werken die het waterschap uitvoert in opdracht van derde partijen voor rekening en risico van het waterschap. De

Waterschap Veluwe

uitgaven zijn verantwoord bij de voorraad onderhanden werk derden (zie paragraaf 4.1.7).

Het openstaande crediteurensaldo is per ultimo 2010 € 3,2 miljoen hoger dan per ultimo 2009. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in december 2010 een aantal relatief hoge facturen voor projecten zijn ontvangen, waarvan de vervaldatum per 31 december nog niet is verstreken.

De stijging van de nog te betalen rente met ruim € 1 miljoen ten opzichte van 2009 wordt voornamelijk veroorzaakt door de overgenomen leningen van de Waterlandstichting.

De nog te betalen bedragen betreffen goederen en diensten die zijn geleverd in 2010, maar waarvoor op de balansdatum nog geen factuur is ontvangen.

4.1.15. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en risico's

- Cross Border Lease

Met betrekking tot de Cross Border Lease transactie bestaan contractuele onvoorwaardelijke leaseverplichtingen. Een deel van deze verplichtingen is in de balans opgenomen en een deel van deze verplichting blijkt niet uit de balans. De contante waarde van de onvoorwaardelijke, niet uit de balans blijvende verplichtingen bedraagt € 65.116.489 (USD 87.190.978). Deze verplichtingen worden volledig gecompenseerd door deposito's van dezelfde omvang.

- Juridische procedures

Per 31 december 2010 loopt een aantal juridische procedures tegen het waterschap die in behandeling zijn bij de afdeling Bestuur en Communicatie. Het totale financiële belang van deze procedures bedraagt € 34.000.

- Investerings

Per 31 december 2010 zijn verplichtingen aangegaan inzake investeringen in lopende projecten voor een totaalbedrag ad € 15 miljoen. In 2010 is een overeenkomst ondertekend voor de koop van een werkplaats in Twello. Het pand zal op 1 april 2011 worden geleverd voor een bedrag van € 550.000.

- Garantieverklaring Waterschapshuis

Waterschap Veluwe heeft een borgstelling verleend aan het Waterschapshuis gerelateerd aan de deelname van het waterschap aan specifieke projecten. De borgstelling bedraagt € 602.000

4.1.16. Toelichting Waterlandstichting

In 2010 is een compromis bereikt tussen de belastingdienst en de Waterlandstichting inzake de naheffingsaanlagen BTW:

- eenmalige betaling (aandeel Waterschap Veluwe € 1.862.485). Dit bedrag is in de jaarrekening 2009 verwerkt;
- daarnaast is de BTW over de toekomstige huurverplichtingen afgedragen aan de belastingdienst tegen contante waarde (€ 1.659.000). Dit bedrag is in 2010 geactiveerd bij profielen gemalen waterkwaliteit en zuiveringsinstallaties en wordt in de resterende levensduur van de betreffende activa afgeschreven.

De Waterlandstichting heeft in 2010 de leningen waarvoor het waterschap garant stond overgedragen (€ 48 miljoen). Deze leningen zijn verantwoord onder de schulden op lange termijn. Daarnaast heeft de Waterlandstichting de economische opstalrechten

Waterschap Veluwe

van de installaties teruggeleverd aan het waterschap. De hieruit voortvloeiende investering ad € 56,3 miljoen is geactiveerd bij profielen gemalen waterkwaliteit en zuiveringsinstallaties. De al opgebouwde voorzieningen voor afschrijving ad € 7,6 miljoen zijn in mindering gebracht op de aanschafwaarde.

Ten opzichte van de begroting kunnen de gevolgen voor de werkelijke kosten en opbrengsten in 2010 als volgt worden gespecificeerd (bedragen in €):

Afschrijvingskosten	+ 242.000
Rentelasten	+ 1.076.000
Leaseverplichting Waterlandstichting	- 1.519.000
Dotatie voorzieningen	- 97.000
Overdracht opgebouwde onderhoudsvoorzieningen	- 638.000
Totaal lagere exploitatie	- 936.000

4.1.17. Toelichting balansverhoging in verband met Cross Border Lease

Het waterschap heeft in het kader van de Cross Border Lease-transactie een commanditaire vennootschap (Apeldoorn Facility Leasing III CV), een besloten vennootschap (Veluwe Lease Management III BV) en enkele maatschappen opgericht. Op grond van de economische realiteit van het geheel der contracten worden deze entiteiten als volledig transparant beschouwd met het waterschap, oftewel als 100% deelneming aangemerkt. De activa, passiva, baten en lasten van deze entiteiten zijn daarom verwerkt in de enkelvoudige jaarrekening van Waterschap Veluwe.

Het destijds behaalde voordeel van € 5,5 miljoen is gestort in een reserve. In 2001 is deze reserve toegevoegd aan de algemene reserve. Kosten en opbrengsten, die na het initiële voordeel zijn ontstaan, worden in de exploitatie geboekt.

De rwzi's Elburg, Harderwijk en Hattem zijn onderdeel van de lease. Waterschap Veluwe heeft bij het aangaan van de leaseovereenkomst afstand gedaan van het juridisch eigendom en is economisch eigenaar gebleven. Bovengenoemde installaties hebben per 31 december 2010 een boekwaarde van € 29,3 en zijn verantwoord bij de materiële vaste activa onder de post zuiveringsinstallaties. De contractduur van de Cross Border Lease-transactie loopt tot en met 2053. Waterschap Veluwe heeft in 2019 de optie om de Cross Border Leasetransactie te beëindigen, waarmee tevens weer het juridisch eigendom wordt verkregen.

De deposito's (€ 5.565.417) zijn bestemd om verplichtingen uit hoofde van de afgesloten Cross Border Lease te betalen. De deposito's luiden in dollars en zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum (€ 1 = \$1,339).

Onder de vlottende activa zijn de te vorderen rentebedragen uit deposito's opgenomen (€ 378.490).

De leaseverplichtingen (€ 5.543.046) zijn de tegen contante waarde berekende verplichtingen. De gehanteerde rentevoet bedraagt daarbij 6,88% op basis van annuïteiten. De leaseverplichtingen luiden in dollars en zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum (€ 1 = \$1,339).

De verplichtingen die binnen één jaar vervallen worden onder de kortlopende leaseverplichtingen gerubriceerd (€ 400.861).

Waterschap Veluwe

4.2. Exploitatierkening naar kostendragers

4.2.1. Algemeen

De cijfers in de kolom herziene raming 2010 zijn opgenomen conform de bestuursrapportage (burap) 2010-3. In onderstaande tabel wordt het resultaat per kostendrager weergegeven:

Kostendrager (bedragen x € 1.000,--)	Werkelijk 2010	Herziene raming 2010	Begroting 2010	Werkelijk 2009
Watersysteembeheer	2.784	-86	-827	-342
Zuiveringsbeheer	509	-1.339	-2.122	-2.031
Totaal	3.293	-1.425	-2.949	-2.373

4.2.2. Watersysteembeheer

(bedragen x € 1.000,--)	Werkelijk 2010	Herziene raming 2010	Begroting 2010	Werkelijk 2009
Netto-kosten	20.485	22.955	23.292	20.823
Kwijtschelding en oninbaarverklaring	45	115	154	107
Dividend en overige opbrengsten	95	95	95	94
Opbrengst belastingheffing	23.219	22.889	22.524	20.494
Resultaat voor bestemming	2.784	-86	-827	-342
Algemene reserve	+3	+3	+3	0
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie	+2.781	-89	-830	-342
Resultaatbestemming	+2.784	-86	-827	-342

Netto-kosten

Ten opzichte van de herziene raming zijn de werkelijke netto-kosten in 2010 € 2,5 miljoen lager. Dit wordt veroorzaakt door:

- lagere rentelasten ad € 473.000 door lagere investeringsuitgaven en door lagere toegerekende rente over de reserves en voorzieningen (door lager gemiddeld saldo van de reserves en voorzieningen en een lager rentepercentage);
- lagere afschrijvingslasten ad € 238.000 doordat het geplande investeringsniveau niet volledig uitgevoerd is;
- lagere kosten maaionderhoud ad € 183.000 doordat in 2010 doordat minder maaisel is afgevoerd;
- lagere kosten betuining en taludherstel ad € 98.000. Door weinig schade aan taluds is het gebruik van betuiningshout meegevallen;
- lagere personeelslasten ad € 97.000 doordat minder uren zijn toegeschreven;
- lagere kosten van indirecte beheerproducten ad € 260.000 met name door de lagere bijdrage aan Tricijn;
- lagere kosten van ondersteunende diensten ad € 817.000;
- lagere geactiveerde bouwrente ad € 105.000 als gevolg van lagere investeringsuitgaven.

Waterschap Veluwe

Kwijtschelding en oninbaarverklaring

De kosten voor kwijtschelding zijn € 50.000 minder dan begroot. Door een landelijk gewijzigde berekeningsmethodiek voor de betalingscapaciteit komen minder belastingschuldigen voor kwijtschelding in aanmerking.

Ten opzichte van de begroting bedragen de kosten voor oninbaarverklaring € 59.000 minder dan begroot. Het grootste deel van de kosten voor oninbaar wordt veroorzaakt door geringe bedragen waarvan de invordering economisch gezien niet aantrekkelijk is. Er zijn geen posten groter dan € 2.500 afgeboekt.

Opbrengst belastingheffing

In paragraaf 3.4 is de opbrengst belastingheffing van 2010 nader gespecificeerd.

Ten opzichte van de begroting bedragen de belastingopbrengsten € 695.000 meer, hetgeen grotendeels kan worden verklaard door:

- hogere belastingopbrengsten omslag gebouwd ad € 359.000 door een stijging van de WOZ waarde (peildatum 2009);
- hogere belastingopbrengsten omslag ongebouwd ad € 222.000;
- hogere opbrengst ingezetenenomslag ad € 123.000.

4.2.3. Zuiveringsbeheer

(bedragen x € 1.000,--)	Werkelijk 2010	Herziene raming 2010	Begroting 2010	Werkelijk 2009
Netto-kosten	27.972	29.718	30.466	30.384
Kwijtschelding en oninbaarverklaring	75	90	121	84
Dividend en overige opbrengsten	125	125	125	126
Opbrengst belastingheffing	28.431	28.344	28.340	28.311
Resultaat voor bestemming	509	-1.339	-2.122	-2.031
Algemene reserve	+36	+36	+36	+71
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie	-1.094	-1.375	-2.158	-1.261
Bestemmingsreserve verwerking afvalstoffen				-17
<i>Begrote resultaatbestemming</i>	<i>-1.058</i>	<i>-1.339</i>	<i>-2.122</i>	<i>-1.207</i>
Algemene reserve	+1.567			
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie				-824
<i>Nog te bestemmen resultaat</i>	<i>+1.567</i>			<i>-824</i>
Totaal resultaatbestemming	+509	-1.339	-2.122	-2.031

Netto-kosten

Ten opzichte van de herziene raming zijn de werkelijke netto-kosten in 2010 € 1,7 miljoen lager. Dit wordt veroorzaakt door:

- hogere rentelasten ad € 349.000. De rentelasten worden verdeeld op basis van de boekwaarde van de vaste activa. Door de lage investeringen van kostendrager watersysteem en de overname van installaties van de Waterlandstichting bij kostendrager waterzuivering is verhoudingsgewijs meer rente toegerekend aan kostendrager waterzuivering;
- lagere afschrijvingskosten ad € 675.000. Belangrijkste reden is het feit dat de overname van installaties van de Waterlandstichting gepland was medio 2010.

Waterschap Veluwe

Deze overname is echter in december 2010 tot stand gekomen, waardoor de afschrijvingslasten lager uitvallen;

- lagere kosten aluminium- en ijzerchloride ad € 102.000. Door de optimale werking van het zandfilter op rwzi Harderwijk worden minder chemicaliën verbruikt;
- lagere kosten C-bron dosering ad € 127.000. Door het nog niet optimaal werken van de defosfortering en demoninstallatie is een bedrag opgenomen in de herziene raming om te blijven voldoen aan het gebiedsverwijderend rendement voor stikstof en fosfaat. De prestatie in 2010 was echter beter dan verwacht;
- hogere kosten elektra ad € 157.000. Door problemen op rwzi Harderwijk met de tandwielkast van de slibgistingtank en het roerwerk van de primair slibindikker is minder biogas opgewekt en elektra geproduceerd dan was begroot. Daarnaast is door een lekkage van de gashouder en problemen met de gasmotoren op rwzi Elburg minder elektra opgewekt dan begroot;
- lagere onderhoudskosten ad € 126.000 onder andere doordat onderhoudswerkzaamheden in de exploitatie begroot zijn, die volgens het afschrijvingsbeleid geactiveerd dienen te worden;
- hogere mechanische en elektrotechnische onderhoudskosten ad € 231.000 met name door eerdere revisie dan verwacht van de gasmotoren van de slibvergisting externe afvalstoffen;
- lagere kosten onderhoud software ad € 119.000 door het uitstellen van de uitbreiding van E-quest en het niet aanschaffen van een module van Maximo;
- lagere kosten slibverwerking ad € 520.000 met name door afvoer van minder tonnen slib naar de slibverwerker, omdat de slibontwateringsinstallatie een hoger percentage droge stof heeft bereikt;
- hogere kosten externe deskundigen ad € 110.000. De teruglevering van het economisch opstalrecht van rwzi Harderwijk door de Waterlandstichting had gevolgen voor de Cross Border Lease. Voor de begeleiding van dit traject is een Amerikaans advocatenkantoor ingehuurd;
- lagere kosten voor keuringen ad € 116.000 doordat in verband met ziekte een deel van de keuringen is verschoven naar 2011;
- hogere toevoeging aan voorziening ad € 484.000. In de herziene raming is rekening gehouden met een dotatie aan de voorzieningen afschrijvingen Waterlandstichting tot en met juni. De daadwerkelijke teruglevering van de economische opstalrechten heeft in december 2010 plaatsgevonden. Aan de voorzieningen is daarom tot en met november gedoteerd;
- hogere opbrengst teruglevering elektra ad € 138.000 onder andere omdat in 2010 de afrekening over 2009 is ontvangen;
- hogere opbrengst ad € 307.000 door de afspraken met de belastingdienst inzake aftrek van voorbelasting BTW met betrekking tot de slibvergisting externe afvalstoffen op rwzi Apeldoorn. Het deel dat betrekking heeft op voorgaande jaren bedraagt € 307.000;
- hogere personeelslasten ad € 272.000 doordat meer uren zijn toegeschreven;
- lagere kosten van indirecte beheerproducten ad € 165.000 door lagere bijdrage aan Tricijn;
- lagere kosten van ondersteunende diensten ad € 514.000.

Kwijtschelding en oninbaarverklaring

De kosten voor kwijtschelding zijn € 31.000 minder dan begroot. Door een landelijk gewijzigde berekeningsmethodiek voor de betalingscapaciteit komen minder belastingschuldigen voor kwijtschelding in aanmerking.

Waterschap Veluwe

Ten opzichte van de begroting bedragen de kosten voor oninbaarverklaring € 15.000 minder dan begroot. Het grootste deel van de kosten voor oninbaar wordt veroorzaakt door geringe bedragen waarvan de invordering economisch gezien niet aantrekkelijk is. Er zijn geen posten groter dan € 2.500 afgeboekt.

Opbrengst belastingheffing

In paragraaf 3.4 is de opbrengst belastingheffing van 2010 nader gespecificeerd.

Ten opzichte van de herziene raming bedragen de werkelijke belastingopbrengsten € 87.000 meer dan verwacht met name door een hogere opbrengst zuiveringsheffing bedrijven ad € 115.000. Dit wordt volledig veroorzaakt door opbrengst voorgaande jaren.

4.3. Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Werkelijk 2010	Herziene raming 2010	Begroting 2010	Werkelijk 2009
<i>Kosten</i>				
Rente en afschrijvingen	14.032	15.651	13.601	12.394
Personeelslasten	15.112	15.223	15.240	14.311
Goederen en diensten van derden	21.610	23.586	25.003	25.871
Bijdragen aan derden	3.662	4.160	4.306	3.286
Toevoeging voorzieningen	1.134	650	1.162	1.406
Totaal kosten	55.550	59.270	59.312	57.268
<i>Opbrengsten</i>				
Financiële baten	2.305	2.548	2.673	2.495
Personeelsbaten	583	525	525	394
Goederen en diensten aan derden	3.059	2.529	1.471	2.206
Waterschapsbelastingen	51.650	51.233	50.864	48.805
Interne verrekeningen	1.246	1.010	830	995
Totaal opbrengsten	58.843	57.845	56.363	54.895
Exploitatieresultaat	3.293	-1.425	-2.949	-2.373

Werkelijk 2010/herziene raming 2010

De afschrijvingskosten zijn ruim € 1,3 miljoen lager dan geraamd. Belangrijkste reden van deze lagere kosten is het feit dat de overname van installaties van de Waterlandstichting gepland was medio 2010. Deze overname is echter in december 2010 tot stand gekomen, waardoor de afschrijvingslasten lager uitvallen.

In 2010 is ten opzichte van de herziene raming € 1,9 miljoen minder uitgegeven voor goederen en diensten van derden. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- lagere kosten slibverwerking ad € 520.000 door afvoer van minder tonnen slib naar de slibverwerker, omdat de slibontwateringsinstallatie een hoger percentage droge stof heeft bereikt;
- lagere onderhoudskosten ad € 442.000;
- lagere kosten voor overige gebruiksgoederen € 289.000 met name door lager verbruik van chemicaliën.

Waterschap Veluwe

Werkelijk 2010/begroting 2010

In 2010 is ten opzichte van de begroting € 3,4 miljoen minder uitgegeven voor goederen en diensten van derden. Naast bovengenoemde oorzaken vallen de kosten voor de leasebetalingen Waterlandstichting € 1,5 miljoen lager uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de afwikkeling van het compromis tussen de Waterlandstichting en de belastingdienst in juni 2010, waarbij over de tweede helft van 2010 geen huur is betaald.

De opbrengst goederen en diensten aan derden is € 1,5 miljoen hoger dan begroot door verkoop van onroerend goed en machines (€ 578.000) en de teruglevering van de economische opstalrechten door de Waterlandstichting. De bij de Waterlandstichting opgebouwde onderhoudsvoorzieningen (€ 638.000) zijn eveneens overgedragen aan het waterschap.

De verklaring voor het verschil in de opbrengst waterschapsbelastingen is al vermeld in paragraaf 4.2.

Waterschap Veluwe

5. Accountantsverklaring

Ernst & Young Accountants LLP
Meander 861
6825 MH Arnhem
Postbus 30116
6803 AC Arnhem
Tel.: +31 (0) 88 - 407 1000
Fax: +31 (0) 88 - 407 1005
www.ey.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Waterschap Veluwe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van het Waterschap Veluwe te Apeldoorn, gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 met toelichting, de exploitatierekening naar programma's, de exploitatierekening naar kostendragers met toelichting en de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Dijkgraaf en Heemraden

Het College van Dijkgraaf en Heemraden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het exploitatiesaldo getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW) en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Tevens is het College van Dijkgraaf en Heemraden verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.

Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het College van Dijkgraaf en Heemraden is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle als bedoeld in artikel 109, tweede lid van de Waterschapswet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW), hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en het controleprotocol dat d.d. 23 april 2008 is vastgesteld door het algemeen bestuur van het waterschap Veluwe. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Waterschap Veluwe

2

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet ten doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het Waterschap Veluwe. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het College van Dijkgraaf en Heemraden van het Waterschap Veluwe gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is d.d. 23 april 2008 vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Veluwe.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van het Waterschap Veluwe per 31 december 2010 en van het exploitatiesaldo over 2010 in overeenstemming met het Besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW) en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de verordeningen van het waterschap.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 109, derde lid, onderdeel d, van de Waterschapswet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Arnhem, 17 maart 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R.H. Gosselink RA

Waterschap Veluwe

6. Bijlagen

1. Staat van vaste activa
2. EMU saldo